

T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı

**EBEVEYNLERİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE VE
ÖĞRETMENİNE YÖNELİK ALGILARININ METAFORLAR
YOLUYLA İNCELENMESİ**

AHMET DEMİR
Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ULAŞ

Burdur, 2021

**T.C.
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı**

**EBEVEYNLERİN BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE VE
ÖĞRETMENİNE YÖNELİK ALGILARININ METAFORLAR
YOLUYLA İNCELENMESİ**

**AHMET DEMİR
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ULAŞ**

Burdur, 2021

Bu çalışma Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu tarafından nolu proje numarası ile desteklenmiştir.

MAKÜ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**YÜKSEK LİSANS/DOKTORA JÜRİ
ONAY FORMU**

M.A.K.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve
..... sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından tarihinde
tez savunma sınavı yapılan
.....'ın
“.....”
konulu tez çalışması Anabilim Dalı'nda YÜKSEK
LİSANS/DOKTORA tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE (TEZ DANIŞMANI) :

ÜYE :

ÜYE :

ÜYE :

ÜYE :

ONAY

M.A.K.Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 12/02/2021 tarih ve 372/5
sayılı kararı.

İMZA / MÜHÜR

BİLDİRİM

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu taahhüt edip, tezimin kaynak göstermek koşuluyla aşağıda belirttiğim şekilde fotokopi ile çoğaltılmasına izin veriyorum.

[] Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[] Tezim/Raporum sadece Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

[] Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

Ahmet DEMİR

Tarih

İmza

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimimin ilk gününden bugüne her konuda destek ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ULAŞ'a bilgi ve tecrübeleriyle bana destek olan Doç. Dr. Oğuzhan DALKIRAN'a, tezin yazım sürecinde katkıda bulunan ve destek olan meslektaşlarım Gözde YILMAZ, Bahar GÜREL' e, ayrıca hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, her zaman yanımda olan sevgili aileme, enerjileri ile destek veren dostlarıma ve bana sonuna kadar güvenen, her zaman arkamda duran çocukluk arkadaşım, dostum Fatih SAYAR' a sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Ebeveynlerin Beden Eğitimi Dersine ve Öğretmenine Yönelik Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi

(Yüksek Lisans Tezi)

Ahmet DEMİR

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, ortaokul ve lise öğrencisi ebeveynlerin beden eğitimi dersine ve öğretmenine yönelik metaforik algılarının incelenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Burdur ilinde eğitim gören ortaokul ve lise öğrencilerinin 76' sı kadın, 66' sı erkek olmak üzere toplam 142 ebeveyni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, ebeveynlerin “Beden eğitimi dersi.....gibidir, çünkü.....” ve “Beden eğitimi öğretmeni.....gibidir, çünkü.....” cümlesini tamamlamaları ile elde edilmiştir. Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Verilerin analizinde ve sınıflandırılmasında: ayıklama aşaması, örnek metafor gerekçeleri derleme aşaması, kategori (tema) geliştirme aşaması ve geçerlik ve güvenilirlik sağlama aşamaları izlenmiştir. Verilerin analizi sonucunda beden eğitimi dersine yönelik toplam 103 metafor üretilirken, beden eğitimi öğretmenine yönelik ise toplamda 101 metafor üretilmiştir. Ebeveynlerin beden eğitimi dersine yönelik ürettikleri metaforlar 8 tema altında sınıflandırılmıştır. Bunlar; sağlık kazandıran, eğlendiren ve rahatlatan ders, çok yönlü ders, boş ve gereksiz ders, disiplin kazandıran ders, farklı yeteneklerin bir araya gelmesi, keşfedilmesi ve yönlendirilmesi, özgür ortam ve sevilen ders temalarıdır. Beden eğitimi dersi için kullanım sayısına göre en çok; “ağaç (5), ilaç (4), sağlık (3), eğlence (3) ve kuş (3)” gibi metaforlar kullanılmıştır. Ebeveynlerin beden eğitimi öğretmenine yönelik ürettikleri metaforlar ise 9 tema altında sınıflandırılmıştır. Bunlar; çok yönlü, eğlendiren ve rahatlatan, enerjik ve hareketli kişilik, farklılık, fiziksel güç unsuru, keşfeden ve yönlendiren, lider ve disiplin sağlayan, öğrenci dostu, sağlık kazandıran temalarıdır. Beden eğitimi öğretmeni için kullanım sayısına göre en çok; “doktor (5), arkadaş (4), aslan (3), atom karınca (2), bahçıvan (2)” gibi metaforlar kullanılmıştır. Sonuç olarak; araştırmaya katılan ebeveynlerin beden eğitimi ve spor dersine ve öğretmenine yönelik algılarının olumlu yönde olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor Dersi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni, Ebeveyn Algısı, Metafor

Sayfa Adedi :

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ULAŞ

Investigation of Parents' Perceptions Towards Physical Education Lesson and Teachers Through Metaphors

(Master Thesis)

Ahmet DEMİR

ABSTRACT

The aim of this research is to examine the metaphorical perceptions of middle and high school student 'parents towards physical education lesson and teacher. The case study design, one of the qualitative research methods, was used in the study. The study group of the research consists of 142 parents, 76 of whom are woman and 66 of whom are male, of secondary and high school students who is studying in the province of Burdur. The data of the research were obtained by completing the sentences "Physical education lesson...is like, because" and "Physical education teacher... is like, because" . Content analysis method was used in the analysis of the data collected within the scope of the research. In the analysis and classification of the data: the stage of sorting, compilation stage of sample metaphor justifications, category (theme) development stage, and validity and reliability stages were followed. While a total of 103 metaphors were produced for the physical education lesson, 101 metaphors were produced for teacher of physical education. As a result of the analysis of the data, the metaphors produced by the parents for the physical education course were classified under 8 themes. Themes are; Health-enhancing lesson, entertaining and relaxing lesson, all-round lesson, empty and unnecessary lesson, discipline-winning lesson, gathering, discovering and directing different talents, free environment and loved lesson. According to the number of uses for physical education lesson; Metaphors such as "tree (5), drug (4), health (3), entertainment (3) and bird (3)" were used. The metaphors produced by the parents toward the physical education teacher were classified under 9 themes. Themes are versatile, entertainer and relaxing, energetic and active personality, the difference ,physical power element, discoverer and guide, providing leader and discipline, student-friendly, health-gaining. For a physical education teacher, according to the number of usage; commonly used metaphors are "doctor (5), friend (4), lion (3), atom ant (2), gardener (2)". As a result; It can be said that the perceptions of the parents participating in the research towards the physical education lesson and its teacher are positive.

Key Words : Physical Education and Sports Lesson, Physical Education and Sports Teacher, Metaphor, Parental Perception

Page Number :

Supervisor : Doctor Faculty Member Mehmet ULAŞ

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZ.....	iii
ABSTRACT.....	iv
KISALTMALAR.....	vii
TABLolar DİZİNİ	viii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	2
1.2.1. Alt Problemler.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	3
1.5. Sınırlılıklar	4
BÖLÜM II.....	5
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1.Kuramsal Çerçeve	5
2.1.1. Eğitim.....	5
2.1.2. Beden Eğitimi ve Spor Dersi	6
2.1.3. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi	7
2.1.4. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Amaçları	8
2.1.5. Güncel Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programları	9
2.1.5.1. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının Alana Özgü Becerileri.....	10
2.1.6. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	11
2.1.7. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Görevleri	11
2.1.8. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Nitelikleri	12
2.1.9. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Önemi.....	12
2.1.10. Metaforun Tanımı	13
2.1.11. Metaforun Önemi.....	13
2.1.12. Metaforları Türleri, Özellikleri ve İşlevleri	14
2.1.13. Metaforun Temel İşlevleri	15

2.2.İlgili Araştırmalar.....	15
BÖLÜM III	26
YÖNTEM.....	26
3.1. Araştırmanın Modeli	26
3.2. Araştırma Grubu	26
3.3. Veri Toplama Araçları	27
3.4. Verilerin Analizi	27
BÖLÜM IV	30
BULGULAR VE YORUM.....	30
4.1. Ortaokul ve Lise Öğrenci Ebeveynlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları.....	30
4.2. Ortaokul ve Lise Öğrenci Ebeveynlerinin Beden Eğitimi Öğretmenine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları.....	34
BÖLÜM V	40
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	40
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	40
5.2. Öneriler.....	53
KAYNAKLAR	54
EKLER.....	70
EK-1.....	71
EK-2.....	73
ÖZGEÇMİŞ	74

KISALTMALAR

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim , Bilim ve Kültür Örgütü

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablolar</u>		<u>Sayfa</u>
Tablo 1	Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları.....	30
Tablo 2	Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları.....	35

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya temel teşkil eden problem durumu, problem cümlesi (araştırma sorusu) ve alt problemler ile araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim, kişide istendik biçimde zihnî, bedenî, duygusal davranışlarının en uygun şekilde geliştirilmesi, kişiye yeni bilgiler, davranışlar kazandırılması sürecindeki çalışmaların tamamıdır (Akyüz, 2020). Toplumların günümüzde mutlu, huzurlu, sağlıklı, ruhen ve zihnen, stresten uzak ve kaliteli bir yaşama sahip olması eğitim ve sporla mümkündür. Spor belirli kuralları içeren, rekabet ortamı olan ve içinde eğlence de barındıran genel aktiviteler bütünüdür. Kişiler spor yaparak hem sağlıklı kalmanın hem de sorumlulukların bilincinde olacaktır. Sorumluluk sahibi olan birey toplum kurallarına saygılı, toplum kültürlerine ve ahlaki değerlerine sahip çıkan, özgüveni yüksek, zorluklarla baş edebilen ve mücadeleden kaçmayan bireyler olarak karşımıza çıkacaktır.

Beden Eğitimi ve Spor özellikle ilköğretim çağındaki çocukların gelişimine önemli bir katkı sağlayan, öğrencilerin fiziksel, duygusal, sosyal gelişimini ve vücudun el-göz koordinasyonunu kolaylaştıran bir role sahiptir. Yapılacak olan etkinliklerde bireyin yaşı ve gelişim özellikleri dikkate alınıp eğitim gördüğü seviyede programlar geliştirilmelidir (Yaylacı, 2012). Teknolojik gelişmelerin artmasıyla beraber Beden Eğitimi ve Sporun önemi giderek artmış ve eğitimin en önemli parçası haline gelmiştir. Fiziksel ve sosyal gelişim gibi birçok disiplinin gelişmesini sağlayan insanların yaşamlarında çok önemli bir konuma gelmiştir (Başer, 2009).

Yukarıda belirtilen Beden Eğitimi dersi ve faaliyetlerinin faydalarının çocuklar üzerinde etkisinin üst düzeyde görülebilmesi ve kalıcı olabilmesi için çocukların

Beden Eğitimi dersi ve etkinliklerine katılımı önemlidir. Çocukların Beden Eğitimi dersine ve etkinliklerine katılımını etkileyen en önemli faktörlerden biri ebeveynler ve onların bu etkinliklere karşı sahip oldukları tutum ve algılarıdır (Yılmaz, 2018; Güllü, Şarvaz Cengiz, Öztaşyonar ve Kaplan, 2016). Hatta çocukların bu etkinliklere katılım biçimini ve amaçlarını etkileyecek kadar önemlidir (Yüksel, 2019). Bu tutum ve algıların sahip olunan farklı değişkenlere göre olumlu ya da olumsuz olarak değişmektedir (Atan, İmamoğlu ve İmamoğlu, 2018; Öztürk ve Yaşar, 2018). Ebeveynlerin, çocuklarının Beden Eğitimi dersi ve onun etkinliklerine katılım sağlamalarında önemli bir diğer etken de dersin öğretmenine yönelik algılarıdır. Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni, öğrenciler için bir rehber olup onların gelişimlerini sağlayan ve sosyalleşmesi için çabalayan kişidir (Demirhan, Coşkun ve Altay, 2002).

Literatürde ebeveynlerin Beden Eğitimi dersine ve öğretmenine yönelik algılarının ya da tutumlarının incelendiği farklı çalışmalar mevcuttur (Yılmaz, 2018; Atan, İmamoğlu ve İmamoğlu, 2018, Yılmaz ve Güven, 2015; Güllü ve vd., 2016; Yıldız ve Özbek, 2018; Öncü ve Güven, 2011). Ayrıca literatürde Beden Eğitimi dersi ve Beden Eğitimi öğretmenine yönelik yapılmış metafor çalışmaları da mevcuttur. Bu çalışmalar incelendiğinde; normal ve üstün yetenekli ortaokul öğrencilerinin (Yılmaz, Esentürk, Demir ve İlhan, 2017; Namlı, Temel ve Güllü, 2017; Koksall ve Görücü, 2015) ve farklı branş öğretmenlerinin (Yeniçeri, 2019) Beden Eğitimi dersine ve öğretmenine yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelendiği görülmektedir. Derse katılım açısından ebeveyn algılarının belirlenmesinin önemli olması hem de alanyazında ebeveynlerin derse ve öğretmene yönelik algılarının metaforlar yoluyla ele alınmadığı göz önünde bulundurularak bu çalışma tasarlanmıştır.

Bu açıklamalar ışığında araştırmada, ortaokul ve lise öğrenci ebeveynlerinin Beden Eğitimi spor dersine ve öğretmenine yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemini; “Ebeveynlerin beden eğitimi dersi ve öğretmenine karşı metaforik algıları nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.2.1. Alt problemler. Bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik oluşturdukları metafor algıları nelerdir?
2. Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor öğretmenine yönelik oluşturdukları metaforlar algıları nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokul ve lise öğrenci ebeveynlerinin Beden Eğitimi dersi ve öğretmenine yönelik metaforik algılarını incelemektir. Bu doğrultuda ebeveynlerin beden eğitimi dersine ve öğretmenine yönelik algılarını ifade etmek için kullandıkları metaforlar, içerik analizi yoluyla incelenip kavramlar ortaya çıkartılmıştır. Daha sonra ortaya çıkan bu kavramlar temalar altında birleştirilerek incelenmiştir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Eğitim hem kendisine hem de topluma fayda sağlayabilecek bireyleri yetiştirmede çok önemli bir temel taşıdır ve Beden Eğitimi dersi de eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu sorumluluk ve değerlere sahip çıkabilecek bireylerin beden ve zihnen sağlıklı olabilmesi gereklidir. Erken yaşta verilecek olan Beden Eğitimi kazanımı yaşamın her alanında bireylere kolaylık sağlayacak ve bireyi yaşam boyu beden ve zihnen sağlıklı, toplumsal değerlere karşı duyarlı bir birey haline getirecektir.

Eğitimin ayrılmaz bir parçası olan Beden Eğitimi ve Spor dersinin kazanımları sadece okulda olmayıp yaşamın her döneminde ve alanında vardır. Çocukluktan itibaren verilen Beden Eğitimi ve Spor dersi bireyin fiziksel gelişiminin yanında bilişsel gelişimine de katkı sağlar. Gerçekleştirilen etkinlikler sayesinde kazanmanın ve kaybetmenin duygusunu, öz eleştiri yapabilme, yardımlaşma, takım ruhu, iletişim becerileri gibi özellikleri öğrenen birey kazandığı bu duygu ve özellikleri yaşam boyu hayat felsefesinde kullanacaktır. Çocukların yetişkinlik dönemine geçişinde önemli bir role sahip olan beden eğitimi dersine katılım son derece önemlidir. Yukarıda sayılan faydaların veya kazanımların çocuklarda gerçekleşebilmesi için çocukların bu derse

ve etkinliklerine katılım sağlamaları gerekmektedir. Beden Eğitimi ve Spor dersine ve etkinliklerine katılımı etkileyen birçok faktörün olmasına rağmen bu faktörlerden en önemlisi ebeveynlerin bu etkinliklere ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine yönelik sahip olduğu algılardır. Ebeveynlerin olumlu tutumu çocukların derse katılımını olumlu yönde etkilerken, olumsuz tutumları derse ve etkinliklere katılımını olumsuz etkileyecektir. Bu sebeple ebeveynlerin derse ve öğretmene yönelik algılarının belirlenmesi önemlidir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. Burdur ilinde yaşıayan ortaokul ve lise öğrenci ebeveynleri ile sınırlıdır.
2. Araştırmaya katılan çalışma grubunun ürettikleri metaforlar ile sınırlıdır.
3. Araştırmanın pandemi döneminde gerçekleştirilmesi.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölümde araştırmanın konusu ile ilgili literatür bilgisi taranarak araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur.

2.1.1. Eğitim. Kişilerin toplumda varlıklarını sürdürmesi, kişilik kazanımı elde etmelerine yardımcı olması, bilgiyi elde etmesinde ve geliştirmesinde eğitimin önemi oldukça büyüktür. Eğitim insanın doğumundan itibaren başlayıp kişinin hayatında istendik ya da istenmedik bir şekilde yaşamının sonuna kadar karşısına çıkmaktadır ve yıllarca herkesin dikkatini çeken bir olgu olmuştur (Aydoğan ve Helvacı, 2010'dan akt. Yıldız, 2019, s. 6). Eğitim kelimesi bireylere eğitim kurumlarında bilirkişiler tarafından verilen eğitim sürecini ifade eder. Yaşama hazırlık amacı güden eğitimde yetiştirme süreci de vardır. Yetiştirme, kişinin iş başlangıcında ve iş süresince meslek hayatının herhangi belirli bir döneminde verilen kapsamlı çalışmalardır (Tutum, 1979, s.118' den akt. Fettahoğlu Demirci, 2011, s. 15).

Bireyin yaşamında istenen değişimleri bilinçli bir şekilde oluşturan süreç olan eğitim, kişinin toplumsal değerleri öğrenmesine ve bütünleşmesine yardımcı olan süreçtir (Güven, 2015). Eğitim; bireyleri planlı bir şekilde yaşam biçimine ulaştırmak ve kişide var olan bilginin kuşaklara aktarılmasında ve aynı zamanda bireyde istendik bir biçimde davranışlarını değiştirme sürecidir (Harmandar, 2004). Bir diğer ifadeyle eğitim; kendisini geliştiren, eleştirel düşünen, çalışkan, yapıcı ve nitelikli insan yetiştirme süreci olarak ifade edilebilir.

Eğitimi hem bireysel hem de toplumsal hayatımızda bir kazanç olarak görmeliyiz. Bu anlamda eğitim, birey ve toplumun kendisi zihinsel ve fiziksel güçlerinin geliştirilmesi yönünde etkilenmesi olarak ifade edilebilir. Toplumsal, sosyal ve ekonomik anlamda kalkınmanın yolu eğitime yapılan yatırımdan geçtiği ifade edebiliriz. (Köksal, 1969, s.61'den akt. Fettahoğlu Demirci, 2011, s.16).

Sönmez (1993) eğitimin her felsefi sisteme ve psikolojik yaklaşıma göre farklı şekillerde tanımlandığını ve bu tanımların eğitime birer amaç yüklediklerini ifade etmiştir. Realist düşünürler insanı toplumdaki egemen, baskın olan doğruların bilinmesi, İdealistler eğitimi Tanrıya ulaştırma süreci için yapılan faaliyetler, Marksistler ise zıtlıkları en aza indirip üretimde bulunma süreci, Pragmatistler insanda bilinçli bir şekilde davranış değişikliği oluşturma süreci, Varoluşçularda ise insanın sınırlarına getirme süreci olarak ele alınmıştır (akt.Sönmez, 2010, s. 10).

Eğitim, ülkelerin refah düzeyine çıkabilmesinde, teknoloji alanında gelişmesinde ve diğer ülkelere göre ileri seviyeye varabilmesinde en büyük etkidir (Fettahoğlu Demirci, 2011, s. 16).

2.1.2. Beden eğitimi ve spor dersi. Eğitimin en önemli amacı insanları ve toplumu zihin, bedeni ve fiziksel yönleriyle yetiştirmek ve geliştirmektir. Kişinin zihinsel ve fiziksel anlamda kendisini iyi hissetmesi toplumsal kalkınmanın önemli koşulu olup, Beden Eğitimi dersi de sağlıklı aktivite alışkanlığı kazandırmak ve kazanılan fiziksel aktivite alışkanlığını hayat boyu sürdürmemizde önemli bir katkıda bulunmaktadır (Petray, 1989, s. 57-60'dan akt. Taşmektepligil, İmamoğlu, Yılmaz ve Kılıcıgil 2006, s. 139).

Beden Eğitimi ve Spor dersini, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında uygulanmaya başlanan yeni öğretim programı çerçevesinde, beden eğitimi ve spor öğretmeninin rehberlik yaptığı, öğrencinin ders içi ve ders dışı etkinliklerde pasif olmayıp sürekli aktif olduğu, fiziksel gelişimlerinin yanı sıra; sosyal, zihinsel, duygusal ve psikolojik olarak gelişimlerini sağlayan ve eğitimin tamamlayıcısı olarak görülen bir ders olarak ifade edebiliriz. Literatür incelendiğinde Beden Eğitimi ve Spor ile ilgili çeşitli tanımlar yer almaktadır. Bu tanımlardan bazıları şu şekildedir;

Erkal, Güven ve Ayan (1998), Beden Eğitimi ve Sporu en temel anlamıyla; ekonomik ve sosyal kalkınmada önemli bir unsur olduğunu, aynı zamanda insanın bedensel ve ruh sağlığını geliştirmede katkı sağladığını ifade etmiştir. Yıldırım ve Yetim (1996), Beden Eğitimi ve Sporu, bedensel ve zihinsel gelişimin nesillere aktarmada önemli rol oynadığını ve eğitimle iç içe bir bütün olarak onu tamamlayan faaliyetler olarak tanımlamışlardır. Özkurt ve Pepe (2016), Beden Eğitimi, bireylerin fiziksel, psiko-sosyal, zihinsel ve bilişsel gelişimini çeşitli spor araç gereçleri ya da kendi vücut ağırlıkları ile yaptıkları düzenli ve verimli hareketlerin tümü olarak ifade etmiştir.

Beden Eğitimi ve Spor, bireylerin fiziksel gelişimleriyle beraber sosyal gelişimlerini de sağlayarak, böylece genel eğitimin bir tamamlayıcısı olarak ifade edilmektedir (Çelik ve Pular, 2011). Beden Eğitimi ve Spor, insanların hareketlerinde örgütlenmiş bir şekilde bedensel, psikolojik ve istendik davranış özelliklerini kazandıran ve gelişimin devam ettiği bir olgudur (Sunay, Gündüz ve Tanılkan, 2002). Kişinin etkinliklere katılımıyla davranışlarında bilişsel ve fiziksel değişimin bir bütün olarak gerçekleştiği süreçtir (Eroğlu, 2019).

2.1.3. Beden eğitimi ve spor dersinin önemi. Beden Eğitimi ve Spor dersi, kişilerin yaşam boyu sağlıklı ve zinde olabilmelerine olanak sağlamasıyla beraber becerileri öğrenme ve uygulama imkanı sağlar. Günlük sportif etkinlikler, yapılandırılmış oyunları içeren etkinlikler temel motor becerilerin erken dönemlerde kazanılmasına ve kazanılan becerilerin genç bireylerin ve yetişkinlerin günlük hayatlarında kullanılmasına yardım eder (Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice, 2013). Beden Eğitimi ve Spor derslerinde öğrencilere fiziksel becerilerini ve uygunluklarını düzenlemelerinin yanı sıra, arkadaşlarıyla işbirliği yapma, paylaşım, iletişim, güçlü ve zayıf yönleri de tanıtılır.

Fiziksel becerilerle sınırlandırılmayan beden eğitimi ve spor dersinin başka boyutları da vardır. Saygı, “oyunun kuralları”, “fair play”, taktik ve bedensel farkındalık, pek çok oyunda kişisel etkileşim ve takım oyunuyla bağlantılı sosyal farkındalık kavramlarına odaklanan ders, aynı zamanda sağlıklı kişisel gelişimi de destekleyerek öğretim programlarında yerini ayırmış ve önemini artırmıştır (Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurydice, 2013).

Beden Eğitimi ve Spor dersi eğitimin önemli bir ayrılmaz parçasıdır. İnsan sağlığını korumaya ve beceri gelişimine yardımcı olmasının yanı sıra zihinsel gelişime de katkısı vardır. Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine katılımları ne kadar aktif olursa zihinsel, psikolojik, duygusal, iletişim, akademik gelişim ve temel motor becerileri süreçle sağlıklı ilerleyecek ve yaşam kaliteleri artacaktır.

Beden Eğitimi ve Spor dersi sosyal gelişim becerilerini de kapsamakta ve çevre ilişkilerinin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır (Avrupa Komisyonu/EACEA/Eurdice, 2013; Eroğlu, 2019). Beden Eğitimi ve Spor aktiviteleri sayesinde genç bireyler; kendilerini tanır, iletişim becerileri gelişir, paylaşmayı

öğrenirler kısacası bu aktiviteler yoluyla insanlar ile iletişim ve etkileşim sağlayarak sosyalleşirler (Sarıdere, 2018; Eroğlu, 2019).

Beden Eğitimi ve Spor dersi ile dersin etkinliklerinin önemine yönelik Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) 2013 yılında bir rapor yayınlamıştır. Bu rapora göre; Dünya genelinde hareketsiz yaşamdan ve beslenme alışkanlıklarının değişmesinden kaynaklanan obezite faktörünün gün geçtikçe tehlikeli bir hal aldığı belirtilmiştir. Obezite faktörünün, hareketli bir yaşam tarzı ile önüne geçilebileceği ve bunun içinde eğitim müfredatlarında yer alan beden eğitimi dersinin önemli olduğunu vurgulamıştır (UNESCO, 2013, s.8).

2.1.4. Beden eğitimi ve spor dersinin amaçları. Beden Eğitimi ve Sporun genel amaçları, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda kişinin bedensel, sağlıklı, özgüven gelişimini sağlama amacını taşımaktır. Bireyin toplumsal kurallarda görev ve sorumluluk alabilme, işbirliği içinde çalışması, fiziksel ve zihinsel olarak sağlıklı olmasıyla mümkündür (Aracı, 2006). Beden Eğitimi ve Spor dersi aracılığıyla en temel spor bilincinin verilmesi, eğitim gören öğrencilerin fiziki gelişimlerini sağlamak beden eğitiminin en temel hedeflerinin başında gelir.

Beden Eğitimi ve Spor, bireyin gelişimine önemli katkı sağlayan bir eğitim alanıdır (Aracı, 2004). Beden Eğitimi ve Spor derslerinin amaçları göz önünde bulunulduğunda, bireyin sadece fiziksel açıdan gelişimini sağlamakla kalmayıp; psikolojik, ruhsal ve sosyal anlamda da bireyin bütünsel gelişimini sağlamaktadır. (Ünlü ve Aydos, 2007). Yıldırım ve Yetim (1996), çalışmasında katılımcıların, öğrencilerin ders dışında kalan zamanlarında eğitsel oyunlar, etkinlikler ve yarışmalar ile boş zamanlarını değerlendirmesini ve bu süre içinde de öğrencilerin sporun doğasında olan kazanma-kaybetme duygusunu tadıp fair-play çerçevesinde etkinliklere katılımını amaçladıkları vurgulanmıştır. Beden Eğitiminin, öncelikli amacı olarak öğrencilerde özgüven gelişimi, karar verme yetisi, insani değerlere sahip çıkma ve bu değerlere uymanın önemi belirtilmiştir.

Sarıdere (2018), bireylerin sportif etkinliklere katılmasının onların boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmesine ve kötü alışkanlıklardan koruyup sağlıklı bir birey olmalarına yardımcı olabileceğini vurgulamıştır. Bireylerin etkinlikler sayesinde sosyal sorumluluk sahibi ve anlayışlı bir insan haline gelebileceğini, bedenlen kendini

ne kadar iyi hissederse kendisine ve çevresindeki insanlara karşı faydalı ve mutlu hissedeceğini belirtmiştir. Bireylerin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak bireysel ve sosyal açıdan mutlu, dinamik ve çevik bir kişilik sahibi olmaları; milli değerleri benimsemiş olarak yetiştirilmeleri amaçlar arasında yer almaktadır. “Hareket Yetkinliği” ile “Aktif ve Sağlıklı Hayat” gibi iki temel kazanımın önemini vurgulandığı öğretim programında bireylerin Beden Eğitimi ve Spor dersine katılmasında, onların fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel özelliklerinin gelişmesine katkı sağlayacağı belirtilmiştir. (MEB, 2018, s. 13). Günümüzde uygulanan eğitim yaklaşımı, zihinsel eğitimin yanı sıra fiziksel eğitimin de bireye hedeflerine ulaşmada katkı sağladığını vurgulamaktadır. Genel anlamda Beden Eğitimi ve Spor dersinin temel amacı, fiziksel etkinliklerle eğitimi bir arada gerçekleştirip öğrencilerin bilişsel, fiziksel ve sosyal alanlarda çok yönlü gelişimlerine katkıda bulunmadır (Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2006).

2.1.5. Güncel beden eğitimi ve spor dersi öğretim programları. Öğretim programları, esnek kuralları olan ve programları gerçekleştirenlere rehberlik yapan, uygulanabilir, amacına hitap edecek bir yapıda olmalıdır. Bilgilerin hızla çoğaldığı günümüzde, öğretim programlarında birtakım değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Bilgilerin öğrenilmesi, bilgiye ihtiyaç duymamız ve kalıcılığının önemi açısından öğretim programlarının da bu yönde geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu önemli değişimlerin en büyük amaçlarından bazıları şunlardır; eğitimde niteliği arttırmak, eşitliği sağlamak, sorgulayan, inceleyen ve araştırma yapan, öğrenmeyi öğrenen, eleştirel bakış açısıyla düşünen ve bir problem karşısında nasıl çözüm bulabileceğini bilen bireyler yetişmesini sağlamaktır. Aynı zamanda bireyleri ezbere dayalı olan öğretim sisteminin monotonluğundan kurtarıp onların girişimcilik yönlerini ortaya çıkaracak ve farklı bakış açılarıyla düşünmesini sağlayacaktır. Bunun yanı sıra düşüncelerini rahatlıkla ifade edebileceği ve yaratıcılıklarını ön plana çıkarabilecekleri bir ortam oluşturmak amaçların başında gelmektedir.

Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın amacı; öğrencilerin yaşamlarında kullanılacağı fiziksel, zihinsel, psikolojik ve sosyal becerilerini kültürel birikimlerini de geliştirerek bir sonraki öğrenim düzeyine kendilerini hazırlamaktır (MEB, 2018, s.9).

Bu amaç doğrultusunda, Beden Eğitimi ve Spor dersini alan öğrencilerin aşağıdaki kazanımlara ulaşmaları beklenmektedir:

1. Çeşitli fiziksel etkinliklere ve sporlara özgü hareket becerilerini geliştirir.
2. Hareket kavramlarını ve ilkelerini, çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır.
3. Hareket stratejilerini ve taktiklerini, çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır.
4. Sağlıklı hayatta ilgili fiziksel etkinlik ve spor kavramlarıyla ilkelerini açıklar.
5. Sağlıklı olmak, sağlığını geliştirmek için fiziksel etkinliklere ve sporlara düzenli olarak katılır.
6. Beden eğitimi ve sporla ilgili kültürel birikim ve değerlerimizi kavrar.
7. Beden eğitimi ve spor yoluyla öz yönetim becerilerini geliştirir.
8. Beden eğitimi ve spor yoluyla iletişim becerileri, iş birliği, adil oyun (fair play), sosyal sorumluluk, liderlik, doğaya duyarlılık ve farklılıklara saygı özelliklerini geliştirir (MEB, 2018, s. 9).

Yapılandırmacı öğretim yaklaşımıyla hazırlanan öğretim programları 2006-2007 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlanmış ve Beden Eğitimi ve Spor dersi yeni ilköğretim programında öğretim yaklaşımı aşağıdaki gibi açıklanmıştır (Elvan, 2019).

“Beden eğitimi dersi yeni öğretim programında yapılandırmacı yaklaşım temel alınmış, öğrenme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencinin doğrudan sürecin içinde olmasına dikkat edilmiştir. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenciler, kendi öğrenmelerini yapılandırır. Yeni öğrenmeler öğrenenin önceki yaşantılarına dayanır. Yapılandırmacı yaklaşım ilkeleri ile işlenen derslerde öğrenme-öğretme ortamlarını katılımcı ve etkili hale getirmek gerekmektedir. Bu durumda her öğrenci etkinliğe katılmakta ve kendisini ifade etmektedir. Çünkü öğrenme yaşantıları öğrencilerin ilgi, istek, gereksinim ve ön öğrenmelerine dayanmaktadır. Her birey birbirinden farklı ve kendine özgü olduğundan, öğrenme yolları da buna göre farklılık göstermelidir” (MEB, 2006, akt. Elvan, 2019, s.29).

Yapılandırmacı yaklaşımda bireylerin etkinliklerde aynı becerileri gerçekleştirilmesi mümkün olmayabilir ve planlamaların öğrenci merkezli yapılması gereklidir. Öğrencilerin gelişim alanlarına yönelik hazırlanacak planlamalar öğretmenin rehberliğinde olmalı ve her çocuğun etkinliklerde hareketi anlayabileceği ve uygulayabileceği etkinlikler ön planda olmalıdır (Topkaya, 2007, s. 117).

2.1.5.1. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programının alana özgü becerileri. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen beceriler aşağıda sunulmuştur.

• Dayanıklılık • Çabukluk • Esneklik • Hareketlilik • Koordinasyon • Kuvvet • Ritim (MEB, 2018, s. 9).

2.1.6. Beden eğitimi ve spor öğretmeni. Eğitimin her kademesinde öğrencilerin bilgili bir donanıma sahip olması öğretmenlerin görevidir. Öğreticilik görevinin yanı sıra bir eğitici olan öğretmenlerin mesleki anlamda donanımlı, eğitim sistemine hakim ve kademeler arası bağlantılarda bütünlüğü sağlayabilecek kapasiteye sahip olması gerekmektedir (Özden, 1999, s.33-37). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin meslek bilgisi, alan bilgisi, spor branşlarına ilgili ve hakim olma, iletişim becerisi yüksek, empati kurabilme, sağduyulu vb. gibi özellikleri içermesini belirten Ulusal Meslek Bilgi Sistemi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini “eğitim kurumlarında öğrencilere beden eğitimi ve spor derslerini vermekle yükümlü olan kişi” biçiminde tanımlanmıştır (esube.iskur.gov.tr).

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni sportif becerilerin uygulanmasında ve öğretilmesinde, temel motor becerilerinin geliştirilmesinde; bireylerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerini dikkate alan ve iyileştiren kişilerdir.

Tamer ve Pulur (2001, s.21) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, Türk milli eğitim sisteminde belirtilen öğretim programına göre dersi anlatan, bunun yanında düşüncelerini özgürce ifade eden davranışlarında tutarlı kişi olarak tanımlamaktadır.

2.1.7. Beden eğitimi ve spor öğretmenin görevleri. Beden Eğitimi ve Spor Dersi uygulamasında öğretmenler aşağıda sunulan konuları dikkate almalıdırlar:

1. Öğretim programının temel ilkeleri ortaokul öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alınarak okula özgü uyarlamalar yapılır.
2. Öğrenme-öğretme yaklaşımları ve stratejileri belirlenirken diğer derslerle ve gündelik hayatla ilişkilendirmeye özen gösterilir.
3. Paydaş rol ve sorumlulukları, yapılabilecek iş birlikleri dikkate alınır.
4. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programı'nın dayandığı temel ilkeler çerçevesinde tüm öğrenme öğretme süreci yönlendirilmelidir (MEB, 2018, s.10-11).

Öğretmenler programdaki kazanımları gerçekleştirmek için öğrencilerin gelişim ve fiziksel özellikleri iyi bilmeli ve kazanımları bu doğrultuda yapmalıdırlar. Öğretmenler öğrencilerin dersin kazanımlarına ulaşmaları için en uygun modeli, strateji ve yöntemleri/stilleri kullanmalıdırlar (MEB, 2018, s.10-11).

2.1.8. Beden eğitimi ve spor öğretmeninin nitelikleri. Tamer ve Pulur (2001), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin aile, öğrenci ve çevre ile iletişim becerisi yüksek, kararlarında adil davranan, öğrencileri en iyi şekilde motive eden, mesleğine saygılı ve istekli, öğrencilerine karşı sevgi dolu bir karakterde olması gerektiğini ifade etmiştir (s. 20).

Bir beden eğitimi ve spor öğretmeninin sınıf içerisindeki davranışlarını şu şekildedir;

1. Hareket, oyun ve spora karşı istek uyandırma ve devam ettirme,
2. İsteksizlik yönünde oluşan duyguları ortadan kaldırma ve aktiviteye hazırlık oluşturma,
3. Çocukların doğal hareket taleplerine cevap verme,
4. Çok yönlü hareket ve bedensel tecrübeyi kazandırma,
5. Temel sportif, oyunsal beceri ve yeteneği ortaya çıkarma,
6. Yeni hareket ve oyun olanakları bulma,
7. Bedensel zayıflık ve motorik kayıpları dengeleme,
8. Kondisyon ve koordinasyon artırma,
9. Spor ile ilgili kavramları tanıma örneğin; spor giysilerinin taşınması ve spor dersinden sonra duş alınması alışkanlığını kazandırma,
10. Spora karşı ilgi uyandırma ve sağlığı koruma yönünde serbest zaman geliştirmeyi ve performans artırımını sağlama,
11. Sportif davranış alanında kendini tanıma yükseltme, sosyal davranış biçimleri geliştirme, özellikle kuralları tanıma, karşılıklı yardımlaşma, eş ve takım arkadaşı olarak bulunduğu pozisyonu geliştirme (Kultusministerium, 1984, akt. Kale ve Erşen, 2003, s.165-166).

2.1.9. Beden eğitimi ve spor öğretmeninin önemi. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri derslerinin dışında, ders dışı etkinliklerde görevleri bulunmaktadır. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri ders dışı etkinliklerde görevlerini yerine getirirken ilgili ve isteklidir. Ders dışı etkinliklerde ilgili ve istekli olan Beden Eğitimi Öğretmenleri, öğrencileri ile sürekli iletişim halinde olan, onlara sporu sevdiren ve onların yeteneklerini keşfeden kişidir. Öğrencilerini spora yönlendirmede ve topluma kazandırmada çok büyük bir rol oynayan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni ülke sporunun gelişmesine de katkı sağlamaktadır.

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni fiziksel yeterlilik ve alan bilgisinin yanında bilgilerini ve becerilerini öğrenciye aktarmada ve beceriye dökmelerinde önemli bir etkiye sahiptir (Güngör, 2019). Ulaş (2017) “beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin de ülke sporu ve gençlerin düzgün vücut postürüne, sağlıklı yaşam alışkanlığına sahip olmaları konusunda önemli bir yere sahip olduğunu” ifade etmiştir. Tek (2017) Beden Eğitimi Öğretmenini, öğrenciye sporu sevdirmede ve spora yönlendirmede önemli bir konumda olduğunu, müsabakalarda öğrencilerin her zaman yanında olduğunu

belirtmiştir. Aynı zamanda okulda sakatlık durumlarında ilk yardımda ilk aranılan kişi olduğunu belirterek Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini önemine dikkat çekmiştir.

Tamer ve Pulur (2001) Beden Eğitimi Öğretmeninin fiziksel, ruhsal, sosyal, zihinsel özelliklerinin bireylerin eğitiminde ve onların yönlendirilmesinde önemli olduğuna dikkat çekmiştir. Okul içi ve okul dışı faaliyetlerde öğrenciler arasında yakın ilişki içerisinde olan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin hem dış görünüş hem de fiziksel beceri ve yeteneklerinin en üst düzeyde olması anlamında öğrencilerin onlara saygı duymaları ve değer vermeleri anlamından önemlidir (s.18).

Öğrencilerin, aktif yaşam tarzına ve topluma kazandırmada Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri önemli etkilere sahiptir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin önemi bununla sınırlı kalmamakla beraber önemli gün ve haftaların kutlanmasında, tören alanlarının düzenlenmesinde sorumluluk sahibidir (Üzüm, 2019).

2.1.10. Metaforun tanımı. Metafor kelimesi, Yunanca metapherein kelimesinden gelmekte, meta "değişmek" ve pherein "taşımak" anlamına gelen iki kelimedenden oluşmaktadır. Metafor bireylerin bildiklerini yeni anlayışlara dönüştürerek ifade etmelerinde kullanılmaktadır Levin, 2005, s.172). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlükte metafor kelimesinin anlamı “mecaz” olarak geçmektedir. “Bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz olarak veya bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma” olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu Sözlükleri). Yıldırım (2019) metaforu, anlatılacak olan kavramı bireyde ilgi uyandıracak bir hale getirerek kişinin zihninde somut hale dönüştürüp kavramı aktarmak olarak ifade etmiştir. Darıcı (2014) metaforu yardımcı sözlükler kullanmaksızın bir kelimeyi ya da metni güçlük çekmeden en sade ve kolay şekilde ifade etme olanağı sağlayan kelimeler bütünü olarak tanımlamıştır.

Arslan ve Bayrakçı (2006) metaforu bireylerin bilgiyi bilişsel süreçleri içerisinde yapılandırmalarında ve yön vermelerinde önemli bir modelleme mekanizması olarak açıklamıştır. Saban (2004) ise metaforları; (benzetmeler, eğretilmeler, istiareler, mecazlar) kavramlar, olaylar ve olgular hakkında kişisel düşüncelerimizde hareketlenme yaratan, düşünce biçimimize yön veren güçlü zihinsel yapılar olarak açıklamaktadır.

2.1.11. Metaforun önemi. Metafor, öğrenilmesi ve kavranılması zor olan bilgilerin akılda kalmasını kolaylaştırıyor ve öğrencilerde var olan bilgiyi yapılandırarak bilgilerin hatırlanmasına yardımcı oluyor. Bu şekilde oluşan öğrenmeler uzun süre akıllarda kalıyor ve eğitim sürecine kalite katmaktadır (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Metaforlar eğitim alanında birçok farklı durumlarda ve çalışmalarda kullanılmaktadır (Vadoboncoeur ve Torres, 2003). Yıldızlı, Erdol, Baştuğ ve Bayram (2018) metaforun önemini; insanların yaşamlarını daha iyi anladığını ve kolaylaştırdığını ifade ederken akıcı ve etkili bir sözcük kullanımının fikirlerini kabul ettirmede ve düşüncelerinin anlaşılmasında önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamıştır.

Metaforlar kişinin zihninde yer edinmiş kavramların, var olmayan kavramlar ile bireyin kendisini bir şekilde ifade etmesidir. Birey böylece zihninde var olan şablonuyla yeni öğrendiği şablonu birleştirerek yeni bir şema oluşturacak ve öğrenmeyi kolaylaştıracaktır. Birey metaforlar aracılığıyla zihninde var olan soyut bilgileri somutlaştıracak, bilginin kolay hatırlanmasına ve kalıcı olmasına yardımcı olacaktır (Ekici, 2016). Metaforlar günlük konuşma dilimizde önemli bir yere sahiptir. Soyut olan kavramları somut hale dönüştürmede yararlarıdır. Olayları açıklamak için açık, anlaşılır ve net bir dile sahip olsak da fikirleri ve kavramları tanımlamaya çalışırken zorluklarla karşı karşıya kalabiliriz. Gündelik konuşmasında insan göremediği, hissedemediği, koklayamadığı ve tadamadığı için düşüncelerindeki soyutluğun üstesinden gelmek için metaforları kullanır. Metaforlar çoğu zaman kavrayabildiğimiz dil arasındaki karmaşıklığı gidermek için “Ne demek istiyorsun” sorusunu sorar ve her zaman düşüncelerimizin, vurgularımızın ve ifadelerimizin merkezinde yer alır (Darn ve White, 2005).

2.1.12. Metaforların türleri, özellikleri ve işlevleri. Gündelik hayatta ifade ettiğimiz duygu ve düşüncelerin etkisini güçlü bir şekilde aktarmak için sıkça metaforları (benzetme) kullanırız. Metafor “var olan kavramın özelliğini başka bir kavramın yerine koyma” olarak ifade etmektedir. Bunun sonucunda da anlamlar arası ilişki güçlenir ve zenginleşir. Zenginleşen anlam gündelik hayatımızda da kolaylık sağlar. Örneğin “tavşan kanı çaylar bunlar ” denildiğinde çayın lezzetli olduğunu kısa ve etkili yoldan ifade edilmiş olur (Seyhan, 2019, s. 35).

Metaforun Türkçe literatüründe eğretilme ya da istiare olarak değerlendirildiği doğrultusunda; eğretilme/istiare bir kavramın, olgunun benzetme amacıyla, başka bir söz yerine kullanılması olarak ifade edilebilir. İki türde olan eğretilmede; açık eğretilme, benzetmenin yalnızca benzetilen unsurun yer aldığı durumlar, kapalı eğretilme ise benzetmenin yalnızca benzeyen unsurunun yer alıyorsa kapalı eğretilme olarak adlandırılır (Seyhan, 2019, s. 38-39).

2.1.13. Metaforun temel işlevleri. Seyhan (2019, s.46) metaforların en kritik işlevleri olarak; soyut kavramların *nasıl* açıklanacağı ve kavramlara yüklenen anlamların *ne* olduğu sorusuna metaforlar ile yanıt bulunabileceğini vurgulamıştır. Bu soruların yanı sıra metaforlar birçok çeşitli alanda kişilerin zihinlerde oluşan yaklaşımlarını açığa çıkarmasında veri aracı da olarak yardımcı olmaktadır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Alanyazın incelendiğinde algıların belirlenmesinde metaforların kullanılmasına yönelik çeşitli alanlarda çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir. Bu bölümde önce eğitim alanında yapılmış çalışmalar daha sonra ise beden eğitimi dersi ve öğretmenine, diğer alan öğretmenlerine ve yöneticilere yönelik yapılan metafor çalışmaları sunulmuştur.

Mahlis ve Maxson (1998) öğretmen adayları üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında katılımcıları 134 ilköğretim öğrencisi, 119 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Yapılandırılmış anket ile toplanan veriler sonucunda katılımcılar öğretimi; yol gösterici, besleyici, teşvik edici ve anlatıcı olarak ifade etmişlerdir.

Hanin ve Stambulova (2002), araştırmasında sporcuların müsabaka öncesinde, sırasında ve sonrasında oluşan duygularını metaforlar aracılığıyla incelemiştir. Araştırmaya Rusya kökenli 85 sporcu katılmıştır. Atletler tarafından oluşturulan metaforlar canlı (% 67) (hayvanlar, insanlar, efsanevi karakterler) ve cansız (% 33) (araçlar, nesnelere, bitkiler doğa olayları) olarak iki farklı kategoriye ayrılmıştır. Metaforlar en iyi rekabet ortamında yüksek performans, en düşük rekabet ortamında ise kötü performans durumunu belirtiyor. Birçok farklı metafor üreten sporcular psikobiyososyal, iletişimsel, duygusal, motivasyonel, somatik, kinestetik, performans ile çoklu çağrışımlara sahiptir.

Ruiz ve Hanin (2004), karate sporcularının performans öncesi, sırası ve sonrasında çıkan duygularını metaforlar aracılığı ile ortaya koymayı amaçladığı araştırmasında canlı (% 57.1) ve cansız (% 42.9) olarak iki farklı kategori oluşmuştur. Canlı kategorisinde oluşan metaforlar; hayvanlar, “kaplan”, insanlar, “yeni bir oyuncağı olan çocuk”, efsanevi karakterler, “David Golyat’a karşı”; cansız kategorisinde ise; nesnelere, “erimiş dondurma”, araçlar, “ motorsiklet”, doğal olaylar, “bir ışın”, ve bitki “ marul”, metaforları ön plana çıkmıştır.

Shepardson, Wee, Priddy ve Harbor (2007) gerçekleştirdiği araştırmasında öğrencilerinin çevre kelimesi ile ilgili oluşturdukları metaforlarda çevreyi; bitki ve hayvanların bulunduğu doğal bir alan, insanın yaşamını destekleyen bir ortam, insan faaliyetlerinden etkilenen ve bütün canlıların bulunduğu ve barış içinde yaşadığı yer olarak algılamışlardır.

Nikitina ve Furuoka (2008), Malezyalı öğrencinin katıldığı, yabancı dil öğretmenlerine yönelik algılarının metafor yoluyla ortaya çıkarmayı amaçladığı araştırmasında nicel ve nitel yöntemleri kullanılmıştır. 27 metafor üretilen çalışmada öne çıkan üç tema; “koruyucu, bilgi aktaran ve önemli bir unsur” temaları olmuştur. Katılımcıların benimsedikleri başlıca metafor ise “anne, baba, bakıcı” başlıkları altında toplanan “koruyucu” metaforu olmuştur.

Soydemir (2011), okul öncesi öğretmenlerin ve ebeveynlerin birbirlerine ve okul öncesi çocuklarına ilişkin sahip oldukları algıları metaforlar yardımıyla ortaya çıkarmayı amaçladığı çalışmasına katılımcı olarak Konya merkez ilçelerinde görev yapan 87 okul öncesi öğretmeni, 127 ebeveyn katılmıştır. Araştırmada veriler; ebeveynlerin, çocukları ve onların öğretmenleri; öğretmenlerin, öğrencileri ve onların ebeveynleri ile kendileri için metafor üreterek elde edilmiştir. Araştırmanın verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Sonuç olarak ebeveynlerin öğretmenler hakkında bilgi kaynağı ve aktarıcı, öğretmenler de kendi rollerini bilgiyi aktarıcı ve öğrenciyi şekillendirici, öğretmenlerin ebeveynlere olan algısı olumsuz, öğretmen ve ebeveynlerin okul öncesi çocuklarını değerli bir varlık olarak gördüğü sonucuna ulaşmıştır.

Örücü (2014), “Öğretmen Adaylarının Okula, Okul Yöneticisine ve Türk Eğitim Sistemine İlişkin Algılarını Metaforlar Yoluyla Belirlenmesi” amacıyla yaptığı çalışmasında katılımcılar Ankara ilinde devlet ve özel okullardan öğrenim gören son

sınıftaki öğretmen adaylarından oluşmuştur. Nitel araştırma yöntemlerinden tarama deseninin kullanıldığı çalışmada veriler yapılandırılmış bir metafor formu ile elde edilerek içerik analizi ile analiz edilmiştir. Aday öğretmenlerin okula ilişkin olumlu bir algıya sahip iken okul yöneticisi ve sistemi olumsuz algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Okula ilişkin tiyatro, ağaç, ev, ticarethane ve dünya, okul yöneticisine ilişkin politikacı, şoför, komutan ve patron, Türk Eğitim Sistemine ilişkin ise at yarışı, deney tahtası ve labirent metaforları daha çok benimsenmiştir.

Babacan (2014), Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik öğrencilerinin "müzik" kavramına ilişkin algıları ortaya koyduğu araştırmasında betimsel nitelik uygulanmıştır. Katılımcılardan kişisel bilgilerin olduğu anket ve müzik kavramına ilişkin sahip oldukları algıyı ortaya çıkarmak amacıyla "Öğrenci gibidir; çünkü" cümlesinin tamamlaması istenmiştir. Verilerin analizi ve yorumlanmasında nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Öğrencilerinin oluşturduğu metaforlar 9 farklı kategoride toplanmıştır. Bunlar; müzik sevgi ve mutluluk verir, müzik heyecanlı, eğlenceli ve zevklidir, müzik bağımlılık yaratır, müzik ilgi ve çaba gerektirir, müzik birbirinden farklı duyguları ifade eder, çeşitlilik içerir, müzik ihtiyaç duyulan bir gereksinimdir, müzik geliştirici ve yol göstericidir, müzik rahatlatıp dinlendirir ve müzik bütünleştirici birleştiricidir. Çalışmada benimsenen metaforlar ise; "aşk, çikolata, dost, gıda, hayat ve beyindir."

Karaçam ve Aydın (2014), ortaokul öğrencilerinin teknoloji kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığı ile incelediği çalışmada katılımcılar Ankara ilinde bulunan bir ortaokulda 6. ve 8. sınıfta öğrenim gören 191 öğrenci katılmıştır. Veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. 68 farklı metaforun kullanıldığı çalışmada teknoloji kavramına ilişkin algılarının genel olarak olumlu olduğu ve teknolojiye ilişkin farkındalık sağlaması açısından çalışmanın önemini vurgulanmıştır.

Zembat, Tunçeli ve Akşin (2015) okul öncesi öğretmen adaylarının okul yöneticisi kavramına ilişkin metaforlar ürettiği araştırmasında katılımcıları Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği 3. ve son sınıfta öğrenim gören 169 öğretmen adayı oluşturmuştur. İki aşamalı açık uçlu sorulardan oluşan formlar aracılığıyla toplanan veriler içerik analizi aracılığıyla elde edilmiştir. 130 metaforun kullanıldığı araştırma katılımcıların en çok baba (16), lider (8), anne (7), ebeveyn (6) metaforlarını benimsediği görülmüş ve "okul yöneticisini" öğrencilerini

ve öğretmenlerini koruyan, kollayan, problem çözen, yol gösteren kişiler olarak algıladıklarını belirtmiştir.

Karavaşinoğlu (2015), “Ortaokullarda Beden Eğitimi Öğretmenine İlişkin Metaforik Algılar” adlı çalışmasında nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim modeli ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitleme örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın katılımcılarını Ankara merkezde öğrenim gören 547 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri öğrencilerin “beden eğitimi öğretmeni ... benzer; çünkü ...” cümlesini katılımcılardan tamamlamaları ve beden eğitimi öğretmeni kavramına ilişkin düşüncelerini yansıtan bir resim çizmeleri yoluyla elde edilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucunda ise öğrencilerin en çok “sınırlı bir insan olarak beden eğitimi öğretmeni”, “ sportif bir insan olarak beden eğitimi öğretmeni”, “iyi bir insan” kategorilerine ait metafor ürettikleri görülmüştür. Yapılan çizimler incelendiğinde ise, öğrencilerin en çok “sınırlı bir insan olarak beden eğitimi öğretmeni”, “öğretici olarak beden eğitimi öğretmeni” , “sevgi unsuru olarak beden eğitimi öğretmeni” ve “olumsuzluk unsuru olarak beden eğitimi öğretmeni” kategorilerine ait çizimler yaptıkları görülmüştür.

Sofi (2015) “Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ile İlgili Algılarının Metaforik Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında çalışma grubunu 8 farklı okulun 6. 7. 8. sınıflarında öğrenim gören 554 öğrenci oluşturmuştur. 482 farklı metaforun değerlendirmeye alındığı çalışmada olgubilim deseni kullanılmış ve verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel metot (frekans, oran) kullanılmıştır. “Beden Eğitimi” kavramı için ortaokul öğrencileri; spor, hayat, su, çiçek, doğa, bitki, oyun, lunapark, yapboz, gibi birbirinden farklı metaforları kullanmışlar ve “Beden Eğitimi” kavramı için oluşturdukları metaforların sıklık değerine bakıldığında spor (59), hayat (52), su (32), oyun (31), en sık tekrar edilen metaforlar olarak sonuca ulaşılmış ve bu metaforların öğrenciler tarafından benimsendiği düşünülmektedir.

Koç, Murathan, Yetiş ve Murathan (2015), ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin spor kavramına ilişkin algılarının incelediği araştırmanın katılımcılarını Adıyaman ilinde öğrenim gören 46 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri katılımcıların “spor... gibidir; çünkü...” cümlesini tamamlamasıyla elde edilmiştir. Verilerin analizi içerik analizi yöntemi tekniği kullanılarak elde edilmiştir.

Araştırmanın sonucunda katılımcıların %93,07 oranında sporla ilgili olumlu metaforlar geliştirdiği %6,97'sinin ise olumsuz metaforlar geliştirdiği tespit edilmiştir. Sporla ilgili olumlu metaforlar eğlence, sağlık, hayat iken; olumsuz metaforlar ise hastalık, kurtuluş ve zaman kaybıdır.

Karakaya ve Salici (2016), Isparta'da öğrenim gören 11-13 yaş gurubu öğrencilerin popüler spor branşları hakkındaki metaforik algılarını belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Isparta ilinde 5. ve 6. sınıflarda öğrenim gören toplam 250 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veriler spor branşlarına ait yarı yapılandırılmış metafor belirleme evrakları aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmanı sonucunda ise şike metaforunun futbol branşında yoğun olduğu, masatenisi ve taekwondo branşlarında ise hiç kullanılmadığı belirlenmiştir. Bunun yanı sıra Mutluluk metaforunun ise futbol branşında beklenenin çok üstünde kullanıldığı taekwondo branşında ise hiç kullanılmadığı bulunmuştur. Futbol branşında şike metaforunun en çok kullanılmasına rağmen öğrencilerin en çok mutluluk metaforunu da bu branşta kullandıkları, öğrencilerin bu algıları sporla ilgilenme düzeylerine bağlı olarak yorumlanmıştır ve branşlara göre farklılık tespit edilmiştir.

Ertürk (2017) ilkökul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin algılarını araştırdığı çalışmasında, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan anket formu kullanılmıştır. Katılımcılar öğretmen kavramına yönelik 33 metafor üretmiş ve en çok anne baba, bilgisayar, fırıncı, ayaklı sözlük ve güneş metaforlarına benzetmişlerdir.

Doğan (2017), ortaokul öğrencilerinin çevre kavramına ilişkin sahip oldukları algıları ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Kilis şehir merkezinde bir ortaokulun 5. 6. 7. ve 8. sınıflarında öğrenim gören 54 öğrencinin katılım gösterdiği çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilimi deseni kullanılmıştır. Öğrencilerin “Çevre ... gibidir/benzer; çünkü ...” cümlesini tamamlaması ile araştırmanın verileri elde edilmiş ve verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Katılımcıların 25 metafor ürettiği çalışmada sonuç olarak katılımcıların az sayıda metafor üretmeleri öğrencilerin çevreye yönelik sezgisel algılarının zayıf ve yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sayın (2017) “Velilerin Görüşleri Doğrultusunda Öğretmen Kavramı” çalışmasında nitel ve nicel araştırma yöntemlerini uygulamıştır. Çalışmada veri toplama için anket kullanılmıştır. İlk bölümde velilerin kişisel bilgileri, ikinci kısmında ise metafor

önergeleri yer almaktadır. Araştırma sonucunda 125 farklı metafor oluşmuştur. Üretilen metaforlar sonucunda öğretmenlik mesleği için en fazla; mum-ışık, güneş, şemsiye ve kalem, en az ise; tatilci, yasak savar ve tehditkar metaforları oluşturulduğu görülmüştür.

Güler (2017), yaz spor okulu sporcularının antrenör kavramını nasıl algıladıklarına ilişkin gerçekleştirdiği araştırmada genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli ve nitel araştırma modellerinden olgu bilim modeli uygulanmıştır. Araştırmada katılımcıları Ankara ilinde yaz spor okullarına katılan ve 18 farklı branşta eğitim gören 706 sporcu oluşturmuştur. Araştırmanın verileri birinci bölümde katılımcıların demografik ve sportif bilgileri ilgili sorular, ikinci bölümde ise katılımcılardan doldurmaları istenen “Antrenörüm ...gibidir. Çünkü ...” ifadesini tamamlamaları ile elde edilmiştir ve toplam 132 metafor üretilmiştir. Verilerin analizi ise içerik analizi yöntemi ile elde edilmiştir. Sporcuların antrenör kavramına yönelik en çok ürettikleri metaforlar %11,8’i baba, %10,6’sı arkadaş, %9,6’sı abi, %6,9’sı abla şeklindedir. Sporcuların oluşturdukları metaforlar sonucunda antrenörlerini ailelerinden biri olarak gördükleri, kendilerine koruyucu bir şekilde yaklaşacağı ve antrenörlerin bu davranışlarının sonucunda sporcularda iyilik, sevgi ve başarı gibi unsurları arttıracığı sonucuna ulaşmıştır.

Namlı, Temel ve Güllü (2017), ortaokul seviyesindeki öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin algılarını metafor yardımıyla ortaya çıkarmayı amaçladığı araştırmasında araştırma grubunu Elazığ ve Malatya illerinde öğrenim gören 173 kız, 194 erkek toplam 367 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada veriler katılımcıların “Beden Eğitimi Dersi... gibidir, çünkü...” cümlesi yer alan yapılandırılmış görüşme formunu tamamlamaları ile elde edilmiştir ve veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucu olarak ise öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin olumlu algılara sahip olduğu sonucuna ulaşılmış ve oluşan metaforların “geliştirici, rahatlama, neşe verici, sevgi,” gibi kategorilerde toplandığı görülmüştür.

Güler (2017), araştırmasında okul takımlarında yer alan öğrencilerin müsabaka öncesi, sırası ve sonrasındaki duygu durumlarını metaforik yansımalarını ortaya çıkarmayı amaçladığı çalışmasında betimsel tarama modeline uygun olarak düzenlenen hem nitel hem nicel verilerin birlikte kullanıldığı karma yöntemi uygulanmıştır. Araştırma

grubunu İstanbul ve Mardin illerinde eğitim gören toplam 188 ortaokul ve lise öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri açık uçlu metafor cümlesi örneği (Müsabaka öncesi kendimi.....benzetirim çünkü.....) ve demografik özelliklerin de yer aldığı 2 bölümden oluşan yarı yapılandırılmış anket formundan oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri, betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda ise 5 farklı soruya cevap arandığı bu çalışmada; 1. müsabaka süresi boyunca ürettikleri metaforlar nelerdir sorusuna: ünlü (132), futbolcu (55), 2. hangi duygu durumları içerisinde yer alır sorusuna: gurur ve hayranlık kategorisinde: 231, cesaret, hırs ve arzu kategorisinde: 94, 3. müsabaka öncesinde duygu durumlarını yansıtan metaforlar nelerdir sorusuna: 1. gurur ve hayranlık, 2. cesaret, hırs ve arzu, 4. müsabaka sırasındaki duygu durumlarını yansıtan metaforlar nelerdir sorusuna: 1.gurur ve hayranlık, 2. cesaret, hırs ve arzu, 5. müsabaka sonrasındaki duygu durumlarını yansıtan metaforlar nelerdir sorusuna: 1. gurur ve hayranlık, 2. şaşkınlık, küçümseme ve utanç, kategorisi yer almıştır.

Egüz ve Öntaş (2018) ortaokul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin algılarını incelediği çalışmalarında nitel araştırmalardan metafor yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya ortaokulda öğrenim gören 25 beşinci sınıf, 22 altıncı sınıf, 20 yedinci sınıf ve 24 sekizinci sınıf olmak üzere toplam 91 ortaokul öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın verileri “öğretmen... gibidir; çünkü...” yazılı olan yarı yapılandırılmış görüşme formlarının tamamlanmasıyla elde edilmiştir. Verilerin analizi ve yorumlanmasında içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğretmen kavramına yönelik olumlu algıların ortaya çıktığı görülmüştür.

Kalaycı (2018), ilkokul öğrencilerinin “Bilim” ve “Fen Bilimleri Dersi” kavramlarına yönelik algılarını incelediği çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmaya 246’sı kız 224’ü erkek olmak üzere toplamda 470 3. ve 4. sınıf öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın verileri “Bilim... gibidir. Çünkü” İle Fen bilimleri dersi... gibidir. Çünkü ...” cümlelerinin öğrenciler tarafından tamamlanması yoluyla toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yoluyla analiz edilmiş ve şu sonuçlar elde edilmiştir; Bilime yönelik, bilgi, hayat, teknoloji, araştırma, zeka gibi metaforlar üretilirken; fen bilgisi dersine yönelik ise; bilim, bilgi, teknoloji, deney, hayat gibi metaforların üretildiği görülmektedir.

Karatut (2018), “Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersi İle İlişkilendirdikleri Görsel Metaforların İncelenmesi” amacını taşıdığı çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. 200 ortaokul öğrencisinin oluşturduğu araştırma grubunda veriler öğrencilere sorulan “beden eğitimi ve spor sizin için ne ifade ediyor?” sorusuna cevap olarak resim çizimleri istenmiş ve veriler bu çizilen resimler doğrultusunda elde edilmiştir. Çizimleri branşlara göre değerlendirildiğinde erken yaşlarda başlanacak beden eğitiminin başarıyı arttıracak ve oyun ve sporun iç içe olacağı derslerde öğrenci gelişimine katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Doğrul (2019), ebeveynlerin okul öncesi eğitime ilişkin görüş, beklenti ve metaforik algılarını incelemeyi amaçladığı çalışmada katılımcıları okul öncesi döneminde öğrenim gören çocukların 873’ü kadın 207’si erkek olmak üzere 1080 ebeveynden oluşmaktadır. Kişisel Bilgi Formu”, “Okul Öncesi Eğitime Yönelik Görüş ve Beklenti Belirleme Anketi”, “Açık Uçlu Sorular Formu”, “Metaforik Algı Belirleme Formu” kullanılarak toplanan verilerin analizi frekans ve yüzde hesaplamaları ile yapılırken nitel veriler için içerik analizi yapılmıştır. Ebeveynlerin okul öncesine yönelik metaforik algıları “fidan, evin temeli, işlenmemiş hamur, hayata hazırlık” gibi metaforlar üzerinde yoğunlaşmış olup okul öncesi eğitiminin çocukları hayata ve eğitim sürecine hazırlıklı olacağı sonucuna ulaşmıştır.

Büyükkaya (2019), “Farklı Okul Düzeylerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Öğretmen Kavramına İlişkin Metaforik Algılarını Belirleme” amacını taşıdığı çalışma nitel bir çalışma olup olgubilim yöntemi ile desenlenmiştir. Araştırmaya 40’ı ilkokul, 79’u ortaokul ve 79’u lisede öğrenim gören toplam 198 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın verileri birinci kısmı öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi ve okul adlarını içeren; ikinci kısmı “Öğretmen ... gibidir; çünkü ...” önermesini içeren bir açık uçlu sorudan oluşan bilgi formunda oluşmuştur ve katılımcıların öğretmen kavramına yönelik 86 adet geçerli metafor kullandıkları tespit edilmiştir. İllkokul öğrencilerinin ilk sırada anne; ortaokul ve lise öğrencilerinin ilk sırada aile metaforunu kullandıkları görülmüştür. Fakat ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin ilk sırada “bilgi kaynağı öğretmen” kategorisinde, lise öğrencilerinin ise ilk sırada “şefkat unsuru öğretmen” kategorisinde metafor ürettikleri görülmüştür. Katılımcıların okul düzeyine göre

öğretmen kavramına ilişkin farklı metaforlara ve algılara sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Yeniçeri (2019) “Farklı Branş Öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerine ve Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi” adlı çalışmasında nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji (olgu bilim) kullanılmıştır. Araştırma grubunu İstanbul’da görev yapan 346 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma verileri öğretmenlerin “Beden eğitimi öğretmeni ... gibidir. Çünkü” ve “Beden eğitimi ve spor dersi ... gibidir. Çünkü” cümlelerini tamamlamaları ile elde edilmiştir. Katılımcılar beden eğitimi öğretmeni için 215, beden eğitimi ve spor dersi için 191 farklı metafor üretmişlerdir. Araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmeni için (% 97.11), beden eğitimi ve spor dersi için (% 97.69) oranında olumlu yönde metafor üretilirken, beden eğitimi ve spor öğretmeni için (%2.89), beden eğitimi ve spor dersi için (%2.31) oranında olumsuz yönde metafor üretilmiştir. Beden eğitimi öğretmeni için “arkadaş, demir, doktor, ağaç, güneş, ışık”; beden eğitimi ve spor dersi için de “terapi, ilaç, nefes, hayat, su” metaforları daha çok benimsenmiştir.

Yetim ve Kalfa (2019), spor etkinliği dersindeki üniversite öğrencilerinin spor kavramıyla ilgili algılarını metafor yansımalarını ortaya çıkarmadığı çalışmasında nitel araştırma yöntemlerinde olan olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırma grubunu Gazi Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesinde öğrenim gören ve spor etkinliği dersi alan 51’i kadın ve 55’i erkek olmak üzere toplam 106 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen 4 maddelik yarı yapılandırılmış form ile elde edilmiştir ve elde edilen nitel veriler, içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. 4 farklı maddenin incelendiği araştırmada hareket ve sağlık (%34), sportif terim ya da kişiler (%26), duygu ve deneyimler (%26), rahatlama (%26); hayat (%21), olumlu duygular (%91); olumsuz duygular (%7), gibi temalar oluşmuş, araştırmanın sonucunda ise katılımcıların spor kavramına yönelik çoğunlukla olumlu algıya sahip olduğu görülmüştür.

Kaya (2019), egzersiz bağımlılığı ve egzersiz ile ilgili aday öğretmenlere yaptığı çalışmasında araştırmanın çalışma grubunu Gazi Üniversitesinden 475 kadın 231 erkek toplam 706 kişi oluşturmuştur ve amacına uygunluğu doğrultusunda düzenli egzersiz yapan 357 (203 kadın, 154 erkek) öğretmen adayı ile araştırmaya devam edilmiştir. Araştırma, nitel ve nicel modeli bir arada kullanıldığı karma yöntem ile

tasarlanmıştır. Araştırmada verilerin elde edilebilmesi için katılımcılardan “Kişisel Bilgi Formu”, 17 maddeden oluşan “Egzersiz Bağımlılığı Ölçeği (EBÖ)” ve metaforların tespiti için yarı yapılandırılmış görüşme formunu tamamlamaları istenilmiştir. Katılımcıların egzersize yönelik oluşturdukları metafor, yaşam kaynağı, rahatlatıcı tema, duyuşsal tema, gereksinim teması, olumsuzluk teması, değer teması, besin teması ve güzellik teması şeklinde tespit edilmiştir. Sonuç olarak ise, öğretmen adaylarının egzersiz bağımlılıkları ile metaforik algılarının çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Türkeli (2019), Beden Eğitimi ve Spor bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının egzersiz kavramına ilişkin metaforik algılarını yürüttüğü araştırmasında nitel araştırma desenlerinden olan fenomenoloji (olgu bilim) kullanılmıştır. Çalışma grubunu Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor bölümünde öğrenim gören 136 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma verileri öğrencilerin “Egzersiz ...gibidir; çünkü” cümlelerini tamamlamaları ile elde edilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. toplam 6 farklı kavramsal kategori (sağlık kaynağı (f=34), olmazsa olmaz (f=31), ilgi/özveri (f=15), gelişim aracı (f=8), değer (f=7) ve eğlence (f=7)) olduğu çalışmada katılımcıların egzersiz kavramına yönelik; sağlıklı yaşam , su, yemek, nefes, vücut geliştirme, ağaç, kitap, okul, altın gibi metaforlar ürettikleri görülmüş ve egzersiz kavramına karşı olumlu algıya sahip olduklarını ifade etmiştir. Türkeli (2019), bir başka çalışmasında ise beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin fiziksel aktivite kavramına yönelik metaforik algılarının belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olan fenomenoloji (olgu bilim) kullanılmıştır. 127 öğrencinin katıldığı çalışmada veriler öğrencilerin “Fiziksel aktivite...gibidir; Çünkü” cümlelerini tamamlamaları ile elde edilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. 7 farklı temanın (zorunlu ihtiyaç, sağlık, rekreatif, ilgi/özveri, gelişim, süreklilik ve değer) olduğu çalışmada öğrenciler fiziksel aktivite kavramına yönelik 86 farklı metafor üretmişlerdir. Önemsenen metafor kullanımına göre fiziksel aktivite kavramı için hayat, su, eğlence, demir, sağlık, oyun, günlük ihtiyaç, vitamin, nefes, ilaç ve zaman metaforlarını kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Yalçinkaya (2020) ortaokul öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik algılarını amaçladığı çalışmasında nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. 300

öğrencinin katılım gösterdiği çalışmada veriler; öğrenci resimleri(çizimleri), metafor yazıları ve yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Katılımcıların dersi mutluluk veren, rahatlatan bir ders olarak gördükleri, ders sürelerinin kısıtlı olması ve çalışma alanlarının yetersizliği sonucu derste kendilerini mutsuz gördükleri sonucuna ulaşmıştır.

Cirit (2020), çalışmasında “10-14 Yaş Grubu Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenine Karşı Metaforik Algı Düzeyinin Araştırılması” amacını taşımıştır. Nitel araştırma yöntemi olgu bilim modeli ve amaçlı örnekleme yöntemlerinden, maksimum çeşitleme örnekleme kullanıldığı çalışmanın araştırma grubunu Afyonkarahisar il merkezinde bulunan gönüllü 400 ortaokul öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın verileri öğrencilerden “Beden eğitimi öğretmeni ... benzer, çünkü; ...” cümlesini tamamlamaları ve beden eğitimi öğretmeni kavramına ilişkin düşüncelerini yansıtan bir resim çizmeleri istenerek elde edilmiştir. Araştırma verileri içerik analizi yöntemi ile edilmiştir. Araştırmanın sonucunda ise beden eğitimi öğretmeni için özel okullarda okuyan öğrencilerin olumlu metafor sayısı devlet okulunda okuyan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin beden eğitimi öğretmenine yönelik en çok; sporcu f=27, aslan f=12, kitap f=10, metaforları ürettikleri, beden eğitimi öğretmenini sportif ve fiziksel güç unsuru ile sportif bir insan olarak tanımlamışlardır.

Koç (2020), üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla tespit edilmesini amaçladığı araştırmasında nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseni tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Amasya Üniversitesinde öğrenim gören 50 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi içerik analizi kullanılarak elde edilmiştir. Katılımcılar beden eğitimi kavramına yönelik 25’i farklı olmak üzere 50 metafor üretmiştir. katılımcıların beden eğitimi kavramını çoğunlukla olumlu algıladığı görülmektedir. Oluşturulan metaforlar sonucunda temalar “Sağlık” “İhtiyaç Boyut”, “Rekreatif” ve temaları olmuştur. Katılımcıların “Sağlık” teması altında; sağlık (6), ilaç (2), demir (2), “İhtiyaç Boyut” teması altında; hayat (4), oksijen (3), yaşam (3), “Rekreatif” teması altında ise; müzik (3), eğlence (2), futbol (2), gibi metaforlar oluşturdukları görülmüştür.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve verilerin analizi alt bölümleri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Ortaokul ve lise öğrenci ebeveynlerinin Beden Eğitimi dersine ve öğretmenine yönelik algılarının metaforlar yoluyla keşfedilmesini amaçlayan bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması araştırması, araştırmacının gerçek yaşam, güncel sınırlı bir sistem (bir durum) ya da belirli bir zaman içerisindeki çoklu sınırlandırılmış sistemler (durumlar) hakkında çoklu bilgi kaynakları (örneğin; gözlemler, mülakatlar, görsel-işitsel materyaller ve dokümanlar ve raporlar) aracılığıyla detaylı ve derinlemesine bilgi topladığı, bir durum betimlemesi ya da durum temaları ortaya koyduğu nitel bir yaklaşımdır (Creswell 2015, s.97). Bu araştırmada da ebeveynlerin beden eğitimi dersine ve öğretmenine yönelik algılarına ne anlam kattıkları metaforlar yoluyla keşfedilmeye çalışıldığı için bu desen tercih edilmiştir.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken; amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminde araştırmacı tarafından araştırma amacı doğrultusunda bazı ölçüt veya ölçütler belirlenir daha sonra belirlenen bu ölçüt veya ölçütlere uyan kişiler çalışmaya dahil edilerek çalışma grubu oluşturulur (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırma kapsamında Burdur ilinde eğitim gören ortaokul ve lise öğrencilerinin ebeveynleri belirlenmiş ve bu kritere uyan 76'sı kadın, 66'sı erkek olmak üzere toplam 142 ebeveyn çalışmaya dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan erkek ebeveynlerin yaş ortalaması 45,34, kadın ebeveynlerin ise 42,94 dır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan ebeveynlerden “Beden Eğitimi dersine” ve Beden Eğitimi öğretmenine” yönelik sahip oldukları algıları ortaya çıkartmak amacıyla “Beden eğitimi dersi.....gibidir, çünkü.....” ve “Beden eğitimi öğretmeni.....gibidir, çünkü.....” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. “Metafor formunda hangi şahsa, kavrama, değere, beceriye ya da objeye ait bulguları ortaya koymak istendiği belirlendikten sonra ona ait metafor cümle kalıbı oluşturulması gerekmektedir” (Kılcan, 2019). Bu amaçla yukarıdaki ifadeler oluşturulmuştur. Burada kullanılan “gibi” ifadesi benzetme ifadesi oluşturulması, “çünkü” ifadesi ise bu benzetmenin gerekçesinin yazılması için kullanılmıştır. Metafor formunun birinci kısmında araştırma amacının detaylı açıklandığı ve katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik ifadeler yer almıştır. İkinci bölümde ise yukarıdaki cümlelerden önce metaforun açıklaması ve örnek metafor cümlelerine (örnekler konu ile ilgili olmayı başka kavramlar kullanılarak verilmiştir) yer verilmiştir. Ayrıca araştırma gerçekleştirilmeden önce Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’ndan araştırma için etik kurulu raporu alınmıştır (20.08.2020, Karar No: GO 2020/202).

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi hacimli olan nitel materyali alarak temel tutarlılıkları ve anlamları belirlemeye yönelik herhangi bir nitel veri indirgeme ve anlamlandırma çabası (Patton, 2018) olarak ifade edilir. Bir başka deyişle içerik analizinde temel yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çerçevede çalışmada katılımcılar tarafından üretilen metafor ifadeleri, onları kapsayan temalar altında sınıflandırılarak yorumlanmıştır. İçerik analizi yöntemi kullanılırken veri içinden örüntülerin, temaların keşfedilmesini amaçlayan (Patton, 2018) tümevarımcı içerik analiz yaklaşımı tercih edilmiştir.

Araştırma kapsamında katılımcılar tarafından üretilen metaforların analizinde ve sınıflandırılmasında: (1) ayıklama aşaması, (2) örnek metafor gerekçeleri derleme

aşaması, (3) kategori (tema) geliştirme aşaması ve (4) geçerlik ve güvenilirlik sağlama (Saban, 2009) aşamaları izlenmiştir.

1. Ayıklama aşaması: Bu aşamada ilk olarak metafor formları 1'den başlanarak numaralandırılmış ve Excel dosyasına işlenmiştir. Buradaki numara katılımcıları sınıflamak için kullanılmıştır. Her bir numara bir katılımcıyı temsil etmektedir (Örneğin Katılımcı 1 (K1), Katılımcı 2 (K2) gibi). Bu kodlama ayrıca bulgular kısmında katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntılarla yer verilirken katılımcıya atıfta bulunmak için kullanılacaktır. Daha sonra metaforun yer aldığı ancak gerekçenin yer almadığı, metaforun yer almadığı sadece metafor gerekçesinin yer aldığı ve boş bırakılan formlar (Saban, 2009; Kılcan, 2019) değerlendirme dışı bırakılmıştır. Bu kapsamda Beden Eğitimi dersine yönelik metaforların değerlendirilmesine (13 form değerlendirme dışı bırakılmıştır) 129 form, beden eğitimi öğretmenine yönelik metaforların değerlendirilmesine (21 form değerlendirme dışı bırakılmıştır) ise 121 form dâhil edilmiştir.

2. Örnek metafor gerekçeleri derleme aşaması: Ayıklama aşamasından sonra beden eğitimi dersine yönelik elde edilen 129 ve beden eğitimi öğretmenine yönelik elde edilen 121 metaforun gerekçeleri okunarak analiz edilmiştir. Buradaki amaç; katılımcılar tarafından üretilen metaforların temalar ya da kategoriler altında toplanırken bu işlemin metafor gerekçelerine göre yapılmasıdır (Saban, 2009; Kılcan, 2019). Bu işlem sonucunda beden eğitimi dersine yönelik 129 katılımcıdan 103 farklı metafor, beden eğitimi öğretmenine yönelik ise 121 katılımcıdan 101 farklı metafor elde edilmiştir.

3. Kategori (Tema) geliştirme aşaması: Bu aşamada metaforların gerekçelerine göre metaforlar kategoriler altında birleştirilmeye çalışılmıştır. Bu birleştirme yapılırken; (1) benzeyen, (2) benzetilen ve (3) benzeyen ve benzetilen arasındaki ilişki (Kılcan, 2019) göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Bu kritere uygun olarak beden eğitimi dersine yönelik üretilen metaforlar 8, beden eğitimi öğretmenine yönelik üretilen metaforlar ise 9 tema altında birleştirilmiştir.

4. Geçerlik ve güvenilirlik sağlama aşaması: Nitel araştırmalarda geçerliğin sağlanması için; toplanan verilerin ayrıntılı rapor edilmesi, sonuçlara nasıl ulaşıldığının detaylı açıklanması ve katılımcıların görüşlerine doğrudan alıntılar yoluyla sık sık yer verilmesi yeterli görülmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu kapsamda araştırmada

geçerliğin sağlanabilmesi için, veri analizinin detayları açıklanmış, ortaya çıkan temaların yani sonuçların nasıl elde edildiği detaylı bir şekilde sunulmuş ve bulgular kısmında katılımcıların görüşlerine sık sık doğrudan alıntılar ile yer verilmiştir.

Creswell (2013), nitel araştırmalarda güvenilirlikten, elde edilen veri setlerinin birden fazla kodlayıcının cevaplarındaki tutarlılık olarak bahsetmiştir. Bu kapsamda araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için uzman görüşüne başvurulmuştur. Nitel araştırma ve analizi konusunda tecrübeli ve bilimsel çalışmaları olan bir uzman belirlenmiştir. Bu uzmana, oluşturulan tema ve metafor listeleri (Excel dosyası) gerekçeleri ile birlikte gönderilerek beden eğitimi dersi algısına yönelik üretilen 103 metaforu belirlenen 8 tema ile, beden eğitimi öğretmeni algısına yönelik üretilen 101 metaforu belirlenen 9 tema ile eşleştirmeleri istenmiştir. Eşleştirme sonuçları, orijinal eşleştirme listesine bakılarak Miles ve Huberman (2016) tarafından önerilen görüş birliği ve görüş ayrılığı güvenilirlik formülü ($\text{Güvenirlik} = \frac{\text{görüş birliği}}{\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}}$) ile değerlendirilmiştir. Bu güven aralığının %90'ın üzerinde olması tavsiye edilmektedir. Buna göre Beden Eğitimi dersine yönelik kodlayıcılar arasındaki ortalama güvenilirlik oranı 0.94, Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik kodlayıcılar arası ortalama güvenilirlik oranı ise 0.95 çıkmıştır. Beden Eğitimi dersine yönelik 6 metaforda (koşan at, sörf tahtası, kırmızı başlıklı kız hikayesi, safkan at, maymun ve pervane), Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik ise 5 metaforda (film, sincap, kapalı kutu, tellak ve suya giden yol) görüş ayrılığına düşüldüğü tespit edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde ebeveynlerin Beden Eğitimi dersine ve Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik üretmiş oldukları metafor ve metaforlardan oluşturulan temalar tablolar halinde sunulmuştur. Analiz sonuçları verilirken katılımcıların ürettikleri örnek metafor ve gerekçeleri de bu bölümde yer almaktadır.

4.1. Ortaokul ve Lise Öğrenci Ebeveynlerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları

Araştırmanın analizi sonucunda ebeveynlerin Beden Eğitimi dersine yönelik ürettikleri metaforlar 8 tema altında sınıflandırılmıştır. Tablo 1’de bu temalar, örnek metafor ve gerekçeleri ile sunulmuştur.

Ortaokul ve lise öğrenci ebeveynlerinin Beden Eğitimi dersine yönelik algılarını ifade etmek için ürettikleri metaforlar; “boş ve gereksiz ders”, “çok yönlü ders”, “disiplin kazandırma aracı”, “eğlendiren ve rahatlatan ders”, “farklı yeteneklerin bir araya gelmesi, keşfedilmesi ve yönlendirilmesi”, “özgür ortam”, “sağlık kazandıran” ve “sevilen ders” temaları altında sınıflandırılmıştır.

Tablo 1.

Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları

Temalar	Metafor Adı	Frekans	Metafor gerekçeleri (Beden eğitimi dersi...)
Boş ve gereksiz ders	Boş ders(1) Koşan at (1)	4	...boş ders gibidir. Çünkü serbest olarak istediğimizi yapardık (K25).
	Yerdeki küçük bir obje (1) Kurbağacık/tamir anahtarı (1)		...koşan at gibidir. Çünkü koşup yorulmaktan başka bir anlamı yok (K42). ... obje gibidir. Çünkü öğrencilerin beden eğitimi dersini dört gözle beklemelerine rağmen diğer ders

			öğretmenleri tarafından işlemek üzere kullanılır (K32). ... kurbağacık gibidir. Çünkü her dersin yedeği gibi kullanılır (K64).
Çok yönlü ders	Klavye (1) Film (1) Kitap (1) Su (1) Olimpiyat Halkası (1) Sörf tahtası (1) Okyanus (1) Rüzgar (1) Türlü yemeği (1) Gökkuşuğu (2) Ahtapot (1) Sanat (1) Daire (1)	14	...klavye gibidir. Çünkü çok işlevlidir (K1). ...türlü yemeği gibidir. Çünkü her türlü spor eğitimi var içinde (K48). ...gökkuşuğu gibidir. Çünkü her bir alanı ayrı renk ayrı güzel. Bir araya geldiklerinde oluşturdukları bütün de farklı alanların bir arada oluşturdukları etkiyi verir (K62). ...daire gibidir. Çünkü bütün noktaları görecektir şekilde ve konumdadır (K75).
Disiplin kazandırma aracı	Askerlik (2) Şirin baba (1) Makine (1)	4	...şirin baba gibidir. Çünkü öğrencileri yönetir, geliştirir (K57). ...makine gibidir. Çünkü makine içi işlenmediği zaman paslanarak bozulmaya yol açar. Sürekli ve düzenli bir şekilde çalıştırıp işlemek gerekir (K68).
Eğlendiren ve rahatlatan ders	Ayakkabı (1) Yastık (1) Yemekten sonra yenen tatlı (1) Oyun (2) Psikoloji (1) Eğlence (3) Kuğu balesi (1) Kanarya (1) Stres topu (2) Tatil (1) Hamam (1) Emniyet sibobu (1) Kırmızı başlıklı kız hikayesi (1) Çikolata (1) Sinema (1) Bulut (1) Hava (1) Mola (1) Orman (1) Yaşama sevinci (1) Uzun bir teneffüs (1) Atıştırılmalık (1) Psikiyatri Kliniği (1) İlaç (1) Meyhane (1) Tiyatro (1) Terapi (2) Pervane (1) Film (1) Sigara (1) Okyanus (1)	36	...yastık gibidir. Çünkü rahattır (K3). ...çikolata gibidir. Çünkü hem mutluluk vericidir hem de diğer derslere nazaran daha tatlıdır (K2). ...stres topu gibidir. Çünkü yaptığımız faaliyetleri, yaşadıklarımızı unutmamıza, psikolojik açıdan iyi hissetmemize, kafa dağıtmamıza yardımcı olur (K39). ...psikiyatri kliniği gibidir. Çünkü öğrenciler ders boyunca terapi görüp rahatlarlar (K27). ...sigara gibidir. Çünkü o kadar ağır, sıkıcı dersin üzerine tam bir moladır (K64). ...yaşama sevinci gibidir. Çünkü insanlar spor yaptıkça mutlu olurlar (K21). ...Orman gibidir. Çünkü insan nefes aldığına yaşadığını hisseder. Oksijene doyar enerji bulur (K16). ...okyanus gibidir. Çünkü huzur verir (K72).
Farklı yeteneklerin bir araya gelmesi, keşfedilmesi ve yönlendirilmesi	Kuyumcu dükkanı (1) Sanat (1) Yetenek (1) Ağaç (2) Pollyana (1)	6	...kuyumcu dükkanı gibidir. Çünkü her türlü yetenek mevcut olabilir (K7). ...ağaç gibidir. Çünkü ağacı fidan iken doğru diker doğru şekilde köklendirirse sonra doğru bir şekilde beslersen verimi güzel olur (K21).
Özgür ortam	Kuş (3) Müzik enstrümanı (1) Çocuk (1) Safkan at (1) Balon (1) Maymun (1) Kelebek (1)	9	...balon gibidir. Çünkü çok esnekler (K1). ...kuş gibidir. Çünkü özgürlük hissi uyandırıyor. Derste sıkıcı kıyafet giyilmiyor. Bu da öğrenciye özgürlük hissi katıyor (K52). ...maymun gibidir. Çünkü oradan oraya atlayan öğrenciler enerjilerini

			atabilmek için şekilden şekle girdikleri özgür bir şekilde hareket ettikleri bir derstir (K55).
Sağlık kazandıran	<p>Şemsiye (1) Su (2) Akupunktur cihazı (1) İlaç (4) Herkül (2) Kral ağacı (1) Torna makinesi (1) Sağlık (3) Baraj (1) Psikolog (1) At (1) Hayatımız (1) Hava (1) Ağaç (5) Oksijen (1) Çita (1) Temel reis (3) Kedi (1) Aslan (2) Mitolojik herkül (1) Akü (1) Lamba (1) Verimli bir toprak (1) Bitki çayı (1) Mandıra (1) Kaya (1) Ruh ve bedenin uyumu (1) Mutluluk (1) Hava, su (1) Tedavi (1) Demir (1) Hayat (1) Çiçek (1) Vitamin (1) Zırh (1)</p>	50	<p>...şemsiye gibidir. Çünkü şemsiye bizi nasıl sudan ve güneşten koruyor ise beden eğitimi dersi de öğrencileri dış etkenlerden korur (K9).</p> <p>...akupunktur cihazı gibidir. Çünkü uygulandığı yere enerji verir.(K10).</p> <p>...torna makinesi gibidir. Çünkü insan bedenini güzel bir şekle sokar (K22).</p> <p>...sağlık gibidir. Çünkü sağlıklı yaşam tadı olmayan bir yaşamdır (K33).</p> <p>...psikolog gibidir. Çünkü öğrencinin diğer dersler sırasında vücudunda oluşan stres ve sıkıntının ortadan kalkmasını sağlar (K29).</p> <p>...demir gibidir. Çünkü sağlam kafa sağlam vücutta olur (K44).</p> <p>...vitamin gibidir. Çünkü vitaminler nasıl vücudun gelişimine katkıda bulunuyorsa beden eğitimi dersi de böyledir (K51).</p>
Sevilen ders	<p>Sevgi (1) Genç (1) Tatlı (1) Manzara (1) Çikolata (1) Altın (1)</p>	6	<p>...sevgi gibidir. Çünkü beden eğitimi dersi seyerek ve isteyerek yapılır. Her zaman zevkli ve neşeli bir derstir. (K41).</p> <p>...tatlı gibidir. Çünkü insanda hoş bir eda bırakır (K56).</p> <p>...altın gibidir. Çünkü değerini hiçbir zaman kaybetmez (K73).</p>
	Metafor Sayısı= 103		Toplam Metafor Sayısı= 129

Tablo 1'e bakıldığında en çok metaforun "sağlık kazandıran" teması altında üretildiği görülmektedir. Bu tema altında 50 ebeveyn tarafından, 35 farklı metafor üretilmiştir. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi dersini sağlık kazandıran ve sağlığı geliştiren ders olarak algılamaktadır. Bu tema altında üretilen metaforlar ve gerekçe örnekleri şunlardır;

Beden eğitimi dersi tedavi gibidir. Çünkü spor ya da beden eğitimi dersi kötü alışkanlıklardan koruyan, ya da bu kötü alışkanlıklardan kurtulmayı sağlayan faaliyetlerdir. Bireyi topluma hazırlar, spor başarıyı arttırır, iyi alışkanlıklar ve sosyal çevre oluşturmada etkilidir (K37).

Beden eğitimi dersi kral ağacı gibidir. Çünkü kral ağacı dünyanın en hızlı büyüyen ağacıdır. Ekonomik getirisi yüksektir. Çiçekleri etrafa güzel kokular yayar. Beden eğitimi dersi de çok hızlı büyüyen spor sektörünün alt basamağıdır. Çocuklarımız sportif faaliyetlere katılarak bedeni ve zihni olgunluğa ulaşır (K19).

Beden eğitimi dersi su gibidir. Çünkü su bizim ellerimizi ve vücudumuzu temizler. Beden eğitimi dersi de insanların ruhunu ve bedenini temizler (K41).

Beden eğitimi dersi verimli bir toprak gibidir. Çünkü her türlü tohumu ektikçe türlü sebze, tahıl ve meyveler oluşur. İnsan sağlığına faydalı besin kaynağıdır. Beden eğitimi dersi de insan sağlığına faydalı farklı spor dallarından oluşmaktadır (K60).

Beden eğitimi dersi bitki çayı gibidir. Çünkü sağlıklı, sakinleştirici ve faydalıdır (K3).

Beden eğitimi dersi ilaç gibidir. Çünkü bedeni dinç tutar (K53).

Beden eğitimi dersi ağaç gibidir. Çünkü ağaç olmaz ise oksijen salınımı az olur ve yer yüzünde yaşamak zorlaşır. Beden eğitimi dersinde öğrenciler spor aktivitelerine katılarak vücutlarının zinde kalmasını sağlar ve diğer derslerdeki etkinlikleri artar (K38).

Beden eğitimi dersi mutluluk gibidir. Çünkü spor yapmak hem beden hem ruhen vücudun dinlenmesini sağlığa kavuşmasını sağlar (K33).

Araştırmaya katılan ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri ikinci tema ise “eğlendiren ve rahatlatan ders” teması olmuştur. Bu temada 36 ebeveyn 31 farklı metafor üretmiştir. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi dersini eğlendiren ve rahatlatan ders olarak algılamaktadırlar. Bu tema altında sınıflandırılan metafor ve gerekçe örnekleri şunlardır;

Beden eğitimi dersi kanarya gibidir. Çünkü spor yaparken insanın ruhu dinlenir. Kuş sesi dinlerken nasıl ruh zevk alıyorsa, spor yaptıktan sonra da insan dinlenir zevk alır. Beyni ve yorgun olan uzuvları dinlenirken keyif alır (K35).

Beden eğitimi dersi stres topu gibidir. Çünkü yaptığımız faaliyetleri, yaşadıklarımızı unutmamıza, psikolojik açıdan iyi hissetmemize, kafa dağıtmamıza yardımcı olur (K39).

Beden eğitimi dersi tiyatro gibidir. Çünkü eğlencelidir (K40).

Beden eğitimi dersi yemekten sonra yenen tatlı gibidir. Çünkü gün içerisindeki eğitim-öğretimin yorgunluğun stresini alıp öğrenciye bir rahatlık getirir (K4).

Beden eğitimi dersi terapi gibidir. Çünkü zihinsel olarak rahatlatır (K60).

“Çok yönlü ders” teması altında 14 ebeveyn 13 farklı metafor üretmiştir. Bu tema altında şu metafor ve gerekçe örnekleri yer almaktadır;

Beden eğitimi dersi film gibidir. Çünkü tüm duygular bir arada yaşanabilir (K17).

Beden eğitimi dersi su gibidir. Çünkü ne kadar hareket yaparsanız önu açılır. Aktıkça akar (K58).

Beden eğitimi dersi sörf tahtası gibidir. Çünkü tıpkı sörf tahtasında dengede durmak için denge, kuvvet, beceri gerektiği gibi birçok yeteneği bir arada bulundurmaya gerektirir (K20).

“Özgür ortam” teması altında 9 ebeveyn toplamda 7 farklı metafor üretmiştir. Bu tema altında şu metafor ve gerekçe örnekleri yer almaktadır;

Beden eğitimi dersi kuş gibidir. Çünkü diğer derslerde içeride yani kapalı alanda olup kendimizi biraz daha alanda hissederiz ama beden eğitimi dersinde dışarıda temiz havada ve devamlı hareket halinde olduğumuz için biraz daha özgür ve hür hissederiz (K48).

Beden eğitimi dersi müzik enstrümanı gibidir. Çünkü enstrümanla ne kadar çok vakit geçirip düzenli çalışılırsa, müzik adına farklı, kendine özgü nağmeler ortaya çıkar (K51).

“Farklı yeteneklerin bir araya gelmesi, keşfedilmesi ve yönlendirilmesi” teması altında 6 ebeveyn toplamda 5 farklı metafor üretmiştir. Bu tema altında; Beden Eğitimi dersi pollyana gibidir. Çünkü bazen içinde olmadığını düşündüğün bir becerinin varlığını hareketlerle dışa vurarak hissedebilirsin (K39). Beden eğitimi dersi yetenek gibidir. Çünkü çocukların hangi branşa yatkın olduklarını öne çıkarır (K16) gibi metafor ve gerekçeleri yer almaktadır.

Bir başka tema olan “Sevilen ders” temasında ise; 6 ebeveyn 6 farklı metafor üretmiştir. Bu tema altında; Beden eğitimi dersi manzara gibidir. Çünkü hem izlemesine hem katılmasına doyum olmaz (K59), Beden eğitimi dersi çikolata gibidir. Çünkü hayatımıza tat katar (K69), gibi metafor ve gerekçeler yer almaktadır.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin en az metafor ürettikleri temalar ise sırasıyla “Boş ve gereksiz ders” ve “Disiplin kazandırma aracı” temalarıdır. Boş ve gereksiz ders teması altında 4 ebeveyn 4 farklı metafor üretmiştir. Disiplin kazandırma aracı temasında ise; 4 ebeveyn 3 metafor üretmiştir. Boş ve gereksiz ders teması altında; Beden Eğitimi dersi kurbağacık/tamir anahtarı gibidir. Çünkü her dersin yedeği gibi kullanılır. Hiçbir zaman öğrencide bulunabilecek herhangi bir spor becerisini keşfetmek için kullanılmaz. Örnek: Fizik dersinin konuları yetişmez, Beden Eğitimi dersinde yapılır. Matematik yazılısı beden eğitimi dersinde yapılır. 19 Mayıs için hazırlıklar, tiyatro, sanat vb. her dersin yedeğidir (K6). Beden Eğitimi dersi koşan at gibidir. Çünkü koşup yorulmaktan terlemekten başka bir anlamı yok (K42) gibi metafor ve gerekçeler yer almaktadır. Disiplin kazandırma aracı teması altında ise; Beden Eğitimi dersi askerlik gibidir. Çünkü lisedeki Beden Eğitimi öğretmenim okulda ne öğretti ise uyguladık. Bu yüzden eğitimlerde hiçbir sıkıntı yaşamadım. (K5) gibi metafor ve gerekçeler yer almaktadır.

4.2. Ortaokul ve Lise Öğrenci Ebeveynlerinin Beden Eğitimi Öğretmenine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları

Araştırmanın analizi sonucunda ebeveynlerin Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik ürettikleri metaforlar 9 tema altında sınıflandırılmıştır. Tablo 2’de bu temalar ve örnek metafor gerekçeleri ile sunulmuştur.

Ortaokul ve lise öğrenci ebeveynlerinin Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik algılarını ifade etmek için ürettikleri metaforlar; “çok yönlü”, “eğlendiren ve rahatlatan”, “enerjik ve hareketli kişilik”, “farklılık”, “fiziksel güç unsuru”, “keşfeden ve yönlendiren”, ”lider ve disiplin sağlayan”, “öğrenci dostu”, ve “sağlık kazandıran” temaları altında sınıflandırılmıştır.

Tablo 2.

Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine Yönelik Ürettikleri Metaforlar ve Temaları

Temalar	Metafor Adı	Frekans	Metafor gerekçeleri (Beden eğitimi öğretmeni...)
Çok yönlü	Orman (2), Tilki (2), Çiçek (1), Tecrübeli bilim adamı (1), Kuğu (1), Ahtapot (1), Aslan (1), Film (1), Süperman (1), Tablo (1), Atom karınca (2), Bukalemun (1), Yedek anahtar (1), Çokgen şekli (1)	17	...çiçek gibidir. Çünkü renklidir (K1).
			...tilki gibidir. Çünkü hem akıllı hem çeviktir (K66).
Eğlendiren ve rahatlatan	Doğa (1), Ailenin en küçük bireyi (1), Kemal sunal (1), Keloğlan (1), Psikoloji (1), Gülen yüz (1), Cankurtaran (1), Psikolog (1), Doktor (1), Çikolata (1)	10	...kuğu gibidir. Çünkü hangi yaşta olursa olsun, mesleğinin kazandırdıkları ile sürekli esnek, atılgan ve dinamik bir ruh hali ve fiziki görünümüdür (K52).
			...tablo gibidir. Çünkü toplum için önemli ama arka plana atılan, göz önünde bulunan bir unsurdur (K46).
Enerjik ve hareketli kişilik	Olimpiyat ateşi (1), Aksiyon (1), Çoban yıldızı (1), Sincap(1), Trambolin (1), Süperman (1), Güneş (1)	7	...orman gibidir. Çünkü her türlü ağacı (öğrenciyi) bünyesinde barındırır (K65).
			...Kemal Sunal gibidir. Çünkü eğlendirirken eğitir (K17).
Farklılık	Artist (1), Kapalı kutu (1),	2	...gülen yüz gibidir. Çünkü etrafına yüksek miktarda enerji verir (K9).
			... olimpiyat ateşi gibidir. Çünkü ışığı ve heyecanı hiç bitmez (K4).
Fiziksel güç unsuru	Masal kahramanı (1), Kılınc (1), Çita (1), Kaplan (1), Aslan (2),Herkül (1), Hulk (2), Süperman (1)	10	...aksiyon gibidir. Çünkü hareket etmek doğasında var (K61).
			...güneş gibidir. Çünkü çevresindekilere enerji veren onları hayata tutunmalarını sağlayan can veren bir enerjidir yönlendirir (K28).
Keşfeden ve yönlendiren	Ağaç (1), Anne/baba (1), Dede korkut (1), Pusula (1), Sanatkar (1), Heykeltıraş (1),	18	...artist gibidir. Çünkü daha bakımlı ve şık giyinirler (K25).
			...masal kahramanı gibidir. Çünkü vücudu, bedeni iyi, sağlam olan biri diğer kişilerin gözünde bir kahraman gibidir (K63).
			...çita gibidir. Çünkü hızlı ve güçlüdür (K2).
			...hulk gibidir. Çünkü kurtarıcı, yardımsever, güçlü, kuvvetli ve atiktir (K67).
			...ağaç gibidir. Çünkü kökü sağlam ve dalları olan yeşil bir ağaçtır.

	Gübre (1), Bahçıvan (2), Laboratuvar (1), Deniz (1), Takım kaptanı (1), Deniz feneri (1), Tuval (1), ressam, heykeltıraş (1), Çoban (1), Usta (1), Anahtar (1)		Öğretmenler bilgilerini kökten dallara ulaştırır (K13). ...pusula gibidir. Çünkü ibrenin yönü hep sporu gösterir ve daima spora yönlendirir (K3). ...sanatkar gibidir. Çünkü her türlü yeteneği işleyerek geliştirir (K7). ...gübre gibidir. Çünkü bünyesindeki meyve ağaçlarına can olur(K18).
Lider ve disiplin sağlayan	Ertuğrul gazi (1), Aslan (3), Direksiyon (1), Komutan (1), Kuğu balesinin lideri (1), Çoban (1), Atatürk (1), Subay (1), Bir takımın komutanı (1), Asker (1), Kral (2), Kaptan (1), Orkestra şefi (2), Yol gösterici (1), Daire (1)	19	...kuğu balesinin lideri gibidir. Çünkü ekibini ahenkle dans ettirir huzur verir (K34). ...kral gibidir. Çünkü spor yaparken öğrencilerini yönetir ve yönlendirir (K6) ...orkestra şefi gibidir. Çünkü öğrenciyi ekip halinde uyumlu bir şekilde fiziksel hareket ve spor oyunu yapmalarını sağlar (K47).
Öğrenci dostu	Arkadaş (4), Psikolog (1), Baba (1), Abi (1), Komedyen (1), Kurtarıcı (1), Bardak (1), Elinde sihirli değneği olan gizli güçlü bir kahraman (1), yaz günü bir pike (1), Danilo şef (1)	13	...arkadaş gibidir. Çünkü derslerde iç içe onlarla oynayabilen kendini farklı görmeyen öğretmendir (K41). ...danilo şef gibidir. Çünkü tatlıdır (K54).
Sağlık kazandıran	Paratoner (1), Aslan (2), Doktor (5), Sağlık anahtarı (1), Su (2), Süt (1), Kartal (1), Profesör (1), Ekzantirik mili (1), Fidan (1), Tellak (1), İlaç (2), Denge aleti (1), Batman (1), Suya giden yol (1), Vitamin (1), Ansiklopedi (1), Sağlıkçı (1)	25	...paratoner gibidir. Çünkü çocukların enerjilerini alır (K11). ...sağlık anahtarı gibidir. Çünkü onun öğrettiği ve uyguladığı egzersizler bize sağlık kazandırır (K22). ...suya giden yol gibidir. Çünkü sağlıklı hayata giden yolu gösterir (K36).
	Metafor= 101	Toplam Metafor Sayısı= 121	

Tablo 2’ye bakıldığında en çok metaforun “sağlık kazandıran” teması altında üretildiği görülmektedir. Bu tema altında 25 ebeveyn tarafından, 18 farklı metafor üretilmiştir. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi Öğretmenini sağlık kazandıran ve rahatlatan bir öğretmen olarak algılamaktadır. Bu tema altında kullanılan şu metafor ve gerekçe örnekleri yer almaktadır;

Beden eğitimi öğretmeni su gibidir. Çünkü su canlı vücuduna yayılır her yere nüfuz eder. Beden eğitimi öğretmeni de genç bireylerin zihinlerinde yer ederek sağlıklı büyümelerini ve zararlı alışkanlıklardan uzak tutar (K36).

Beden eğitimi öğretmeni süt gibidir. Çünkü süt içtikçe güçleniriz, büyürüz. Beden eğitimi öğretmeni de bizimle ilgilendikçe ve onun söylediklerini yaptıkça gelişir büyürüz (K45).

Beden eğitimi öğretmeni ekzantirik mili gibidir. Çünkü ekzantirik mili araçta takılı bulunan motoru nasıl hareketlendirip sistemi komple çalışır halde tutuyor ise beden eğitimi öğretmeni de yapacağı ve yaptıracağı hareketle insan vücudunun kendi formunu ve performansını kontrol etmesini sağlar (K59).

Beden eğitimi öğretmeni fidan gibidir. Çünkü Suyunu gübresini ilacını verdikçe yeşerir. Kuvvetlenir büyür meyveler verir. Beden eğitimi öğretmeni de öğrencilerine spor yaptırdıkça sağlıklı zinde başarılı güçlü bireylerin yetişmesinde büyük bir faktördür (K60).

Beden eğitimi öğretmeni ansiklopedi gibidir. Çünkü sağlık, spor anatomi gibi konularda bilgi fikir sahibidir (K48).

Araştırmaya katılan ebeveynlerin Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik ikinci en çok metafor ürettikleri tema “lider ve disiplin sağlayan” temasıdır. Bu tema altında 19 ebeveyn tarafından, 15 farklı metafor üretilmiştir. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi Öğretmenini okulda lider ve disiplini sağlayan bir figür olarak algılamaktadır. Bu tema altında kullanılan şu metafor ve gerekçe örnekleri yer almaktadır;

Beden eğitimi öğretmeni direksiyon gibidir. Çünkü beden eğitimi öğretmeni öğrencinin performansı doğrultusunda verdiği eğitimi basamaklandırır, kademeleri belirler (K20).

Beden eğitimi öğretmeni komutan gibidir. Çünkü öğrencilerine disiplini ve sorumluluk sahibi olmayı öğretir (K5).

Beden eğitimi öğretmeni çoban gibidir. Çünkü nasıl bir çoban sürüsünü gezdirip onun ihtiyaçlarını karşılıyor ise beden eğitimi öğretmeni de öğrencilerinin bedensel ihtiyaçlarını karşılamaktadır (K38).

Beden eğitimi öğretmeni kaptan gibidir. Çünkü bize bilmediğimiz denizlerde rehberlik eder (K15).

Ebeveynlerin en çok üçüncü metafor ürettikleri tema ise “keşfeden ve yönlendiren” temasıdır. Bu tema altında 18 ebeveyn tarafından, 17 farklı metafor üretilmiştir. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi Öğretmenini, öğrencilerin yeteneklerini keşfeden ve hem bu yönde hem de diğer konularda yönlendiren öğretmen olarak algılamaktadırlar. Bu tema altında kullanılan şu metafor ve gerekçe örnekleri yer almaktadır.

Beden eğitimi öğretmeni dede korkut gibidir. Çünkü öğrencilere yol gösteren, sporun nasıl yapıldığını insana olan etkilerini faydalarını anlatır (K44).

Beden eğitimi öğretmeni heykeltıraş gibidir. Çünkü maddelerin şekillendirilmesiyle ortaya çıkan iş insanlar üzerinde de aynıdır. Üzerinde çalıştığı kişileri sanat eserine dönüştürür (K8).

Beden eğitimi öğretmeni deniz feneri gibidir. Çünkü her zaman bize yol gösteren bir özelliği vardır (K10).

Beden eğitimi öğretmeni bahçıvan gibidir. Çünkü çiçekle, ağaçla, bahçeyle ilgilendiği gibi beden eğitimi öğretmeni de öğrencileriyle ilgilenirse dersi sevdirirse öğrencilerde çiçek gibi açar (K50).

Yine katılımcı ebeveynler tarafından en fazla metafor üretilen temalardan biri de “çok yönlü” temasıdır. Bu tema altında 17 ebeveyn tarafından, 14 farklı metafor üretilmiştir. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi

Öğretmenini, hem kişilik olarak hem de fiziki olarak sevilen bir öğretmen olarak algılamaktadırlar. Bu tema altında kullanılan şu metafor ve gerekçe örnekleri yer almaktadır.

Beden eğitimi öğretmeni orman gibidir. Çünkü her türlü öğrenciyi bünyesinde barındırır (K65).

Beden eğitimi öğretmeni tecrübeli bilim adamı gibidir. Çünkü konusuna hakimdir. Çok yönlüdür, sabırlıdır. İnsan sevgisi ile dolu, yeniliklere açık; çalışkan, öğrencilerine sevgi dolu ve mesleğine aşık ve her zaman yaratıcı olarak öğrencilerini dinamik, çalışkan sağlıklı bireyler haline getirendir (K6).

Beden eğitimi öğretmeni kuğu gibidir. Çünkü hangi yaşta olursa olsun mesleğinin kazandırdıkları ile sürekli esnek, atılgan, dinamik bir ruh hali ve fiziki görünümündedir (K52).

Beden eğitimi öğretmeni tilki gibidir. Çünkü atık, zeki, sağlıklı ve çalışkan olurlar (K33).

Beden eğitimi öğretmeni yedek anahtar gibidir. Çünkü her türlü konuda çocuklara ve velilere yardımcı olur (K43).

Beden eğitimi öğretmeni ahtapot gibidir. Çünkü ahtapot renkten renge şekilden şekle giren bir hayvandır. Beden eğitimi öğretmeni de öğrencilerine bir şeyler öğretmek için renkten renge şekilden şekle girer (K19).

Beden eğitimi öğretmeni bukalemun gibidir. Çünkü her yaşta, her özellikteki çocuk, gence eğitim veriyorsunuz. Vücut yapısı farklı, kişilik yapısı farklı öğrencilere hitap ediyorsunuz. Bu yüzden kişiye göre renk, şekil değiştirmelisiniz (K30).

Tablo 2'ye bakıldığında ebeveynlerin ürettikleri metaforların altında toplandığı diğer bir temada “Öğrenci dostu”, temasıdır. Bu tema altında 13 ebeveyn tarafından, 10 farklı metafor üretilmiştir. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi Öğretmenini, öğrencilerin her derdiyle ilgilenen, onlara samimi davranan ve öğrenciler tarafından çok sevilen bir öğretmen olarak algılamaktadırlar. Bu tema altında kullanılan şu metafor ve gerekçe örnekleri yer almaktadır.

Beden eğitimi öğretmeni arkadaş gibidir. Çünkü okul sonrası hatta ömür boyu unutulmaz ve anıları hiç bitmez (K12).

Beden eğitimi öğretmeni komedyen gibidir. Çünkü öğrencilerde stres ve sıkıntıdan kaynaklı yüz ifadelerini, derslerde yaptırıldığı fiziki ve spor sayesinde gülümsemelerini sağlar (K29).

Beden eğitimi öğretmeni bardak gibidir. Çünkü içi dışı birdir. Öğretmenlerin öğrencilerine bir şeyler öğretmek için her konuda bilgisi vardır ve yönlendirici, yardımcı olmaya her zaman hazırdır (K41).

Beden eğitimi öğretmeni kurtarıcı gibidir. Çünkü yorulmuş, bunalmış ve sıkılmış bir öğrenciyi rahatlatan kurtarıcıdır (K40).

Araştırma kapsamında katılımcıların ürettikleri diğer metaforlar “eğlendiren ve rahatlatan”, ve “fiziksel güç unsuru” temaları altında sınıflandırılmıştır. Eğlendiren ve rahatlatan teması altında; Beden Eğitimi Öğretmeni Kemal Sunal gibidir. Çünkü eğlendirirken eğitir (K17), Beden Eğitimi Öğretmeni çikolata gibidir. Çünkü insanı

mutsuzken, üzgünken neşelendirir (K64),gibi metafor ve gerekçeler yer almaktadır. Fiziksel güç unsuru teması altında; Beden eğitimi öğretmeni herkül gibidir. Çünkü güçlüdür (K60), Beden eğitimi öğretmeni hulk gibidir. Çünkü çok güçlüdür (K70), Beden eğitimi öğretmeni kaplan gibidir. Çünkü güçlü, kuvvetli hızlı bir canlıdır. Beden eğitimi öğretmeni de spor yaptıkça güçlü, kuvveti, hızlı ve zeki bir canlı haline gelir (K5) gibi metafor ve gerekçeler yer almaktadır.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin en az metafor ürettikleri temalar ise sırasıyla “Enerjik ve hareketli kişilik” ve “Farklılık” temalarıdır. Enerjik ve hareketli kişilik teması altında 7 ebeveyn 7 farklı metafor üretmiştir. Farklılık temasında ise; 2 ebeveyn 2 metafor üretmiştir. Enerjik ve hareketli kişilik teması altında; Beden Eğitimi öğretmeni aksiyon gibidir. Çünkü hareket etmek doğasında var (K61). Beden Eğitimi öğretmeni güneş gibidir. Çünkü çevresindekilere enerji veren onları hayata tutunmalarını sağlayan can veren bir enerjidir (K28) gibi metafor ve gerekçeler yer almaktadır. Farklılık teması altında ise; beden eğitimi öğretmeni kapalı kutu gibidir. Çünkü daha çok konuşma veya anlatma yerine hareketleri ve fiziksel yapısıyla ön plandadır (K52) gibi metafor ve gerekçeler yer almaktadır.

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuçlarına ve bu sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Ortaokul ve lise öğrenci ebeveynlerinin Beden Eğitimi dersi ve Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelendiği bu çalışmada, araştırmaya katılan ebeveynlerin, Beden Eğitimi dersine yönelik 129, Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik ise 121 farklı metafor ürettikleri görülmektedir. Kullanılan bu metaforlar, Beden Eğitimi dersine yönelik 8, Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik ise de 9 tema (kategori) altında sınıflandırılmıştır.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik ürettikleri metaforların sınıflandırıldığı temalara bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi dersini; “boş ve gereksiz ders”, “çok yönlü ders”, “disiplin kazandırma aracı”, “eğlendiren ve rahatlatan ders”, “farklı yeteneklerin bir araya gelmesi, keşfedilmesi ve yönlendirilmesi”, “özgür ortam”, “sağlık kazandıran” ve “sevilen ders” olarak algıladıkları belirlenmiştir. Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik kullandıkları metaforların ve bu metaforlar ışığında ortaya çıkan temaların çeşitliliği, beden eğitimi dersine karşı var olan genel algı, dersin amaç ve hedefleri ile bütünsel bir anlamlılık taşıdığı gözükmektedir. Beden Eğitimi ve Spor dersinin tanımlarına bakıldığında ise birçok farklı özellikleri içeren kavramların olduğu ortaya çıkmaktadır. Müftüler ve Arıtan (2020), Beden Eğitiminin ruhunda olimpizm felsefesini olduğunu belirtirken, vücudun iradeli ve dengeli bir şekilde çalışıp mücadele etmenin verdiği mutluluk ile evrensel değerlere saygılı olmayı benimseyen yaşam tarzı olarak nitelendirmiştir. Harmandar (2004), Beden Eğitimi ve Sporun birbirinden ayrı düşünülmemeyeceğini vurgularken bireylerin fiziksel ve zihinsel gelişimlerine destek veren, öz yeterlilik, mücadelecilik ve liderlik özelliklerini geliştiren,

bireyleri rahatlamalarını sağlayan bir bilim olarak görmektedir. Kuylievich (2020), ise bireylerin boş zamanlarını organize etme, kişisel sağlık gelişimlerini güçlendirmek ve korumanın Beden Eğitimi ve Spor dersi ile mümkün olabileceğini ifade etmektedir. Beden Eğitimi ve Spor dersinin amaçları da tanımı kadar çeşitlilik açısından zenginlik göstermektedir. Mamak (2012), Beden Eğitiminin amacını, genel eğitimle iç içe olmasının yanı sıra bireylerin ruhsal, sosyal ve fiziksel uygunluğunu geliştirme fırsatı olarak nitelendirmiştir. Fairclough ve Stratton (2004), Beden Eğitimi ve Spor'da hedeflerin fiziksel aktivitelerle kas kuvveti, dayanıklılık, esneklik ve kemik sağlığını geliştirilebileceğini ifade etmiştir. Klavye, şirin baba, okyanus, sanat, kuş, şemsiye, vitamin, altın gibi üretilen farklı metaforların dersin tanım ve genel amaçlarıyla çeşitlilik açısından benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri tema sağlık kazandıran teması olmuştur. Üretilen metafor ve gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi dersini bireylerde sağlığı geliştiren ve sağlıklı bir yaşam biçimini destekleyen bir ders olarak algıladıkları söylenebilir. Beden Eğitimi ve Spor dersinin genel amaçlarına bakıldığında dersin hem bedensel sağlığa hem de ruh sağlığı gelişimine katkıları vardır. Erken yaşta kazanılacak olan spor alışkanlığı sağlıklı olmanın ön koşullarından biri olacaktır. Okullarda uygulanacak olan Beden Eğitimi programlarının hastalık risklerini azalttığı, düzenli yapılan aktivitelerin kalp, damar sağlığı, kas ve kemik gelişimine katkının vurgulandığı projede öğrencilerin sağlıklı bir birey olma bilinci kazanacağı ifade edilmiştir (Not Only Fair Play Projesi, 2014). Araştırmaya ilişkin bulgular ile literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Yeniçeri (2019) branş öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenine ve dersine yönelik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların Beden Eğitimi dersini ilaç, terapi, oksijen, vitamin, rahatlık gibi oluşturdukları metaforlar ile Beden Eğitimi ve Spor dersini sağlık ve huzur veren bir ders olarak nitelendirmişlerdir. Yetim ve Kalfa (2019), üniversite öğrencilerinin spor ve spor dersine yönelik metaforik algılarını incelediği araştırmasında da katılımcıların sporu fiziksel aktivite, beslenme, düzenli uyku, egzersiz, dinamizm gibi benzer şekilde algıladıkları bulgularına yer verilmiştir. Murathan ve vd., (2015), öğrencilerin spor kavramına ilişkin algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların sağlık, yaşam, gelişmek, futbolcunun sabah kahvaltısı gibi oluşturdukları metafor ile sporu sağlıklı yaşam aracı olarak gördüklerini belirtmiştir. Pehlivan (2009) çalışmasında spora katılan çocukların ailelerin spordan

beklentileri ve değerlerinde “sağlığın korunması ve gelişmesini” ilk sıralarda amaçladıklarını belirtmiştir. Eğitimde başka alanlarda yapılan çalışmada ise Kalyoncu (2013), sanat eğitimi dersine yönelik metafor algılarını incelediği araştırmasında katılımcılar ruh ilacı, psikoloji, terapi gibi oluşturdukları metaforlarla dersi “tedavi edici” olarak tanımlamıştır.

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri ikinci tema ise eğlendiren ve rahatlatan ders temasıdır. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor dersini eğlendiren, neşe verici ve mutlu oldukları bir ders olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor dersinde öğrencilerin keyif aldığı, arkadaşları ile eğlendiği ve mutlu olduğu bir gerçektir. Özcan, Mirzeoğlu ve Çoknaz, (2016) “öğrenci gözüyle beden eğitimi ve spor dersi ve öğretmeni” adlı çalışmasında 5-8. sınıftaki öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine katılmayı etkileyen en önemli unsurun “eğlence” olduğunu belirtmiştir. Mevcut çalışmada bulunan sonuçlar ile literatürde yer alan çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Yılmaz ve Güven (2015), üstün yetenekli öğrencilerin Beden Eğitimi dersi ve öğretmenine yönelik algılarını incelediği çalışmasında katılımcıların çizimlerinde oyun, eğlence, mutlu insan figürlerine sıklıkla gözüktüğü belirtilmiştir. Hazar, Demir, Dalkıran (2017), ortaokul öğrencilerinin “geleneksel ve dijital” oyunlara yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla incelediği çalışmasında katılımcılar hem geleneksel hem de dijital oyunlara yönelik “heyecan, mutluluk, keyif ve huzur “ gibi metaforlar oluşturması dikkat çekmektedir. Knowles, Parnell, Stratton ve Ridgers (2013), yazı ve çizim tekniği ile oyun alanı deneyimlerini incelediği araştırmasında katılımcılar oyun alanlarını “temiz hava, arkadaşarımla birlikteyim, arkadaşarımla oyun oynarken eğleniyorum” ifadeleriyle belirtmiştir ve çalışmada yer alan bulgular ile benzerlik göstermektedir. Dalkıran ve Tuncel (2007), Beden Eğitimi ve Spor dersinin seçmeli olarak işlenmesinin öğrenciler üzerindeki etkisini incelediği çalışmada Beden Eğitimi ve Spor dersinin bireyde zihinsel yorgunluğu azalttığı ve enerjinin boşaltılmasında önemli olduğunu vurgulamıştır. Başka alanlarda yapılan çalışmada ise Sosyal ve Afacan (2012), fen ve teknoloji dersi ve öğretmenine karşı algılarını metaforlar aracılığı ile incelediği çalışmada katılımcılar “kolay/eğlendirici” temasında altında eğlence, oyun gibi metaforlar üretmiş ve çalışmamızla paralellik göstermiştir.

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri üçüncü tema ise çok yönlü ders temasıdır. Ebeveynler ürettikleri metaforlar sonucu Beden Eğitimi ve Spor dersini çok işlevli, tüm duyguların bir arada yaşandığı bir ders olarak algılamaktadır. Beden Eğitimi ve Spor dersi branş çeşitliliğinin fazla olduğu, kazanmanın ve kaybetmenin öğrenildiği, birlik ve beraberliğin öneminin vurgulandığı, kazanımların çeşitliliği açısından zengin ve önemli bir derstir. Yıldırım ve Yetim (1996), Beden Eğitimi dersinin öncelikli amaçlarını araştırdığı çalışmada tüm katılımcıların %56.6 oranında kazanımı takdir etme, kaybetmeyi kabullenme amacını benimsediğini vurgulamıştır. Çalışmaya paralel olarak literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Sofi (2015) Beden Eğitime yönelik algıların metaforik yollarla incelediği araştırmasında katılımcıların Beden Eğitimi yeni açmış bitki, harita, keşif gibi metaforlar üretmişlerdir. Yağmur (2020) Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin görüşleri araştırdığı çalışmada katılımcıların sosyal, fiziksel, fizyolojik ve zihinsel gelişim metaforları oluşturdukları görülmüştür. Adıgüzel (2020), Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin spora bakış açıları ve spor yapma alışkanlıklarını incelediği araştırmasında da katılımcılar “sporun bireysel işlevi nedir” sorusuna “disipline etme, yaratıcılık, kendini ifade etme, gerginlikten kurtulma” gibi farklı cevaplar vererek araştırmada yer alan bulgular ile paralellik göstermektedir. Hazar ve Altun (2018), eğitsel oyunlara yönelik görüşleri incelediği araştırmasında katılımcılar eğitsel oyunların hedeflerini bilişsel gelişimi sağlama, öğrencileri hayata hazırlama, kendini ifade edebilme, özgüven kazandırma, duyuşsal gelişim kazanımları olarak ifade etmiştir.

Ebeveynlerin ürettikleri metaforlardan oluşturulan diğer bir tema özgür ortam temasıdır. Ebeveynlerin ürettikleri metaforların gerekçelerine bakıldığında ise dersi özgürlük hissi, süreklilik, enerjik ve rahat olarak algılamıştır. Öğrenciler Beden Eğitimi ve Spor dersinde kendilerini hem ifade özgürlüğü hem de beceri gösterme anlamında özgür hisseder. Kişilik gelişimine faydası olan bu davranışların neticesinde de öğrenciler kendilerini mutlu ve rahat hissederler. Yücekaya (2017), Beden Eğitimi dersine ilişkin değerlerini incelediği çalışmada katılımcıların iyi iletişim kurma, beceri farkındalığı gibi alt değerleri oluşturduğunu ifade etmiştir. Araştırmaya ilişkin bulgular ile literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Ruiz, Ramos ve Molina (2017), üniversite öğrencilerinin fiziksel aktiviteye yönelik algılarını incelediği çalışmada katılımcıların fiziksel aktiviteyi özgürce uçan kuş,

hava fırtınası ve eğlenceli gibi metaforlarla nitelendirmişlerdir. Koç (2020), üniversite öğrencilerinin Beden Eğitime ilişkin algılarını incelediği çalışmada katılımcılar beden eğitimini eğlence, oyun, müzik, dans gibi oluşturdukları metaforlarla ifade etmişlerdir. Çakaroglu ve Ömür (2020), oyun kavramına ilişkin algının metaforlar yoluyla incelenmesi çalışmasında katılımcıların hayatın bir çekirdeği, hayatı deneme, çocuğun özgürlüğü gibi metaforlar üretmeleri bu çalışmadan elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir. Alan dışı yapılan çalışmada ise Taşgın, İleritürk ve Köse (2018), Türkçe dersi ve öğretmenine ilişkin metaforik algıları incelediği araştırmasında katılımcılar özgür kuş, bulutların üzerinde ip atlamak, mutluluk gibi oluşturdukları metaforlarla dersi “özgürlüğün yansıtıcısı” olarak tanımlamıştır.

Ebeveynlerin ürettikleri diğer temalar ise farklı yeteneklerin bir araya gelmesi, keşfedilmesi ve yönlendirilmesi ve sevilen ders temaları olmuştur. Ebeveynler Beden Eğitimi ve Spor dersini bütünleştirici, geliştirici, yönlendirici, ruhu rahatlatan ve mutlu bir ders olarak algılamaktadır. Beden Eğitimi ve Spor dersinde yetenekli bireylerin keşfedildiği ve yönlendirildiği bir ortam vardır. Farklı karakterlerin iç içe olduğu derste öğrenciler kendilerini mutlu hisseder ve derse karşı sevgi içindedirler. Tortop (2005), sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları üzerine yaptığı çalışmasında katılımcıların eğitsel oyun öğretimi ve uygulamasında öğrencilerinin yeteneklerini keşfettiğini ve okul takımlarına yönlendirdiklerini belirtmiştir. Mevcut çalışmada bulunan sonuçlar ile literatürde yer alan çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Namlı ve vd., (2017), ortaokul seviyesindeki öğrencilerin Beden Eğitimi dersine ilişkin algılarını metafor yardımıyla ortaya çıkarmayı amaçladığı çalışmasında katılımcılar; eğlence, sevgi, tatlı, moral, yetenek, milli sporcu, kendini geliştirme, büyüyen filiz gibi oluşturdukları metaforlar ile dersi benzer şekillerde algıladıkları bulgularına yer verilmiştir. Öztürk, Akın ve Damar (2016), ailelerin çocuklarını basketbol okullarına gönderme nedenlerini araştırdığı çalışmasında ailelerin %49,3’ü “profesyonel anlamda basketbol eğitimi görmesine neden olur” yargısına katılarak çocuklarının basketbol okullarında keşfedilip ileri seviyede basketbol eğitimi alabileceğini düşünmektedir. Elçi ve Ballı (2014) ebeveynlerin, çocuklarının serbest zaman aktiviteleri ve spora katılımları hakkındaki görüş ve beklentilerini araştırdığı çalışmada aileler sporun çocuklar üzerinde; arkadaşlık ilişkileri, çevresinin gelişmesi ve sosyal kişilik kazanabileceği düşüncesine sahiptir. Kurtipek ve Sönmezoğlu (2018)’ nun spor yöneticilerinin spor kavramına

yönelik metaforik algılarının incelendiği çalışmada katılımcıların sporu tutku, aşk, kahve, cep telefonu gibi metaforlar ürettikleri görülmüştür. Eğitimde başka alanlarda yapılan çalışmada ise Kalyoncu ve Liman (2013), görsel sanatlar dersi ve öğretmenine ilişkin algıları incelediği araştırmasında katılımcıların “sevginin ifadesi” teması altında sevgi, çiçek, aşk, mutluluk gibi metaforlar oluşturduğu ifade edilmiştir.

Ebeveynlerin en az metafor ürettikleri temalardan ilki disiplin kazandırma aracı teması olmuştur. Ebeveynlerin ürettikleri metaforların gerekçelerine bakıldığında Beden Eğitimi ve Spor dersini sosyal gelişim, belirli bir düzen, sorumluluk kazanma, adalet duygusu ve disipline etme davranışlarını kazandıran bir ders olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor dersinin de öğrenci üzerinde sorumluluk kazandırma, çaba gösterme ve öz motivasyon kazanımı gibi amaçları vardır. Baltacı (2008), çocuklar için Beden Eğitime ihtiyaç duyar sorusuna; çocukların kendine güven ve özgüven gelişimini sağladığını, öz disiplin becerilerini kazanmasına imkan verdiğini belirtmiştir. Çalışmaya paralel olarak literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Yılmaz ve Cihan (2018), liselerdeki yönetici, Beden Eğitimi Öğretmeni ve öğrencilerin Beden Eğitimi dersine yönelik görüşlerini belirlediği çalışmada katılımcı yöneticiler, dersin okulun düzen ve disiplini sağlamada etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Sofi (2015), Beden Eğitime yönelik algıların metaforik yollarla incelediği araştırmasında katılımcıların Beden Eğitimi fiziksel eğitim, askeri kamp, disiplin gibi oluşturdukları metaforlarla kurallarla ilişkilendiren bir ders olarak nitelendirmiştir. Karatut (2018), ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersi ile ilişkilendirdikleri görsel metaforların incelenmesi amaçladığı çalışmada katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor dersini çizdikleri görsellerle kural bilgisi, adalet gibi kavramları tasvir ettiği görülmüştür.

Ebeveynlerin ez metafor ürettikleri diğer tema ise boş ve gereksiz teması olmuştur. Ebeveynlerin ürettikleri metaforların gerekçelerine bakıldığında Beden Eğitimi ve Spor dersini değer verilmeyen, diğer derslere göre arka planda olan bir ders olarak algılamaktadır. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde çalışmayı destekler nitelikte benzer çalışmalar yer almaktadır. Taşmektepligil vd. (2006), ilköğretim okullarında Beden Eğitimi ders hedeflerini gerçekleştirme düzeyini belirlediği çalışmada katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor dersini sevmemeyi, bireysel ilgiyi çekmeme, öğretmene karşı ilgisizlik, konuların sıkıcılığı gibi nedenlerle

açıklamaktadır. Yeniçeri (2019), branş öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenine ve dersine yönelik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların Beden Eğitimi dersini boş ders, ikinci derece ders, külfet, boşluk doldurma gibi oluşturdukları metaforlar ile Beden Eğitimi ve Spor dersini değer verilmeyen ve ilgi görmeyen bir ders olarak nitelendirmiştir. Yılmaz ve Cihan (2018), liselerdeki yönetici, Beden Eğitimi Öğretmeni ve öğrencilerin Beden Eğitimi dersine yönelik görüşlerini belirlediği çalışmasında katılımcı öğretmenler, dersin eğitim-öğretimin ayrılmaz bir parçası ve faydalı olduğunu, farklı branştaki meslektaşlarının ve velilerin derse gereken önemin verilmediğini belirtmişlerdir. Sabah, Taşmektepligil, Tunç, Ermiş ve Çavuşoğlu (2020) kaynaştırma öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine yönelik görüşlerini belirlediği çalışmasında katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor dersinden herhangi bir beklentisinin olmadığını bunun da ilgisizlik ile ilgili olabileceğini ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine yönelik ürettikleri metaforların sınıflandırıldığı temalara bakıldığında ebeveynler Beden Eğitimi Öğretmenini; “çok yönlü”, “eğlendiren ve rahatlatan”, “enerji ve hareketli kişilik”, “farklılık”, “fiziksel güç unsuru”, “keşfeden ve yönlendiren”, “lider ve disiplin sağlayan”, “öğrenci dostu” ve öğrencilere “sağlık kazandıran” bir kişi olarak algıladıkları söylenebilir. Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine yönelik kullandıkları metaforların ve bu metaforlar ışığı altında ortaya çıkan temaların çeşitliliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine karşı var olan genel algı, öğretmenin niteliği ve önemli ile bütünsel bir anlamlılık taşıdığı gözükmektedir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin tanımı ve niteliklerine bakıldığında ise birçok farklı özellikleri içeren kavramların olduğu ortaya çıkmaktadır. Demirhan vd., (2002), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini öğrencilere bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve fiziksel gelişim özelliklerini kazandıran kişi olarak ifade etmiştir. Ünlü ve Aydos (2007), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarını belirleyen ve buna göre uygun öğretim yöntemini belirleyip öğrencinin ilgisini ve başarı artıran kişi olarak tanımlamıştır. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni sportif becerilerin uygulanmasında ve öğretilmesinde, temel motor becerilerinin geliştirilmesinde; bireylerin fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimlerini dikkate alan ve iyileştiren kişilerdir.

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri tema sağlık kazandıran teması olmuştur. Üretilen metafor ve gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini bireylere sağlık kazandıran, rahatlatan ve onların ruhen ve bedenen gelişmesine destek veren bir öğretmen olarak algıladıkları söylenebilir. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni ise bireylere sağlıklı bir yaşam tarzı alışkanlığı kazandırmak için öğrencilere gerekli ortamı sağlamaktadır. Edginton, Chin ve Demirhan (2010), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerini bireyler üzerinde sağlıklı yaşam tarzını geliştirmede yardımcı olduğunu, sağlık, beslenme gibi konuları destekleyen ve savunan bir yapıda olması gerektiğini vurgulamıştır. Araştırmaya ilişkin bulgular ile literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Cirit (2020), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcılar doktor, psikolog gibi oluşturdukları metaforlarla öğretmeni sağlık kazandıran bir kişi olarak algılamaktadır. Yeniçeri (2019), branş öğretmenlerinin Beden Eğitimi Öğretmenine ve dersine yönelik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini doktor, psikolog, vitamin, terapist, oksijen, ilaç gibi oluşturdukları metaforlar ile beden eğitimi ve spor öğretmeni sağlık ile bütünleştirdikleri görülmüştür. Yüksel, Sütçü ve Özdemir (2019), öğretmen adaylarının Beden Eğitimi dersine ve öğretmene karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların öğretmene yönelik doktor, psikolog, ilk yardım ekibi gibi metaforlar oluşturduklarını vurgulamıştır. Eğitim alanında yapılan başka bir çalışmada Saban (2004), sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına yönelik metafor algılarını araştırdığı çalışmasında katılımcılar “tedavi edici olarak öğretmen” teması altında “doktor, psikolog” metaforlarını oluşturmuş ve literatürde yer alan çalışmalar, mevcut çalışma ile benzerlik göstermektedir.

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri ikinci tema ise lider ve disiplin sağlayan temasıdır. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini otoriter, yönetici, ve liderlik gösteren bir figür olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine karşı var olan genel algı okulda ve derste disiplini ve düzeni sağlayan, rehberlik eden kişidir. Mevcut araştırmada bulunan sonuçlar ile literatürde yer alan çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Karaşahinoğlu (2015), çizimler ve metaforlar aracılığı ile ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmeni kavramına yönelik algılarını incelediği araştırmasında katılımcılar “disiplinli ve çalışkan bir insan” teması altında “asker,

disiplinli, komutan, kahraman” gibi metaforlar üretmiş ve mevcut çalışma ile benzerlik göstermektedir. Janice (1997), sağlık ve beden eğitimi öğretmenleri rollerini nasıl tanımladığı çalışmasında katılımcıların kendilerini denizdeki kaptan, yönetmen, şef olarak algıladıklarını ifade etmiştir. Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenine yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelendiği çalışmada beden eğitimi öğretmeni; disiplinli ve çalışkan, kahraman olarak algılandıkları sonuçları yer almaktadır (Korur ve Sözen, 2019). Alan dışı yapılan bir çalışmada Koç (2014), sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algılarının incelendiği çalışmada katılımcılar teknik direktör, peygamber, çoban gibi oluşturdukları metaforlar ile öğretmeni lider bir kişi olarak algılamıştır ve mevcut çalışma bulguları ile benzerlik göstermiştir.

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri üçüncü tema ise keşfeden ve yönlendiren temasıdır. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini öğrencilerin yeteneklerini keşfeden ve yönlendiren öğretmen olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni hem derslerde hem de boş zamanlarında çocukların bireysel yeteneklerini keşfeden onları okul takımına, spor kulüplerine yönlendiren ve gelişimlerini takip eden kişi olmuştur. Başgül (2019), beden eğitimi öğretmenlerinin ilkökul ve ortaokul kurumlarında birçok öğrenciyle beraber olduğunu, yaş kriterinin önemini vurgulayarak öğretmenlerin öğrencileri çeşitli branşlara yönlendirmede ve ülke sporuna kazandırmada önemli kişiler olduğunu belirtmiştir. Çalışmaya paralel olarak literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Ortaokullarda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine ilişkin metaforik algılarının incelendiği çalışmada katılımcılar beden eğitimi ve spor öğretmeni için ; “balta, testere, pastacı metaforları oluşturduğu, beden eğitimi ve spor öğretmenini kendilerini tanıyan ve şekillendiren biri olarak algılamaktadır (Karaşahinoğlu, 2015). Yeniçeri (2019), çalışmasında beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kaşif, yetenek avcısı, heykeltıraş, sanatkar, mucit olarak algılandıklarını vurgulamıştır. Yaz spor okulu öğrencilerin antrenörlerine ilişkin metafor algılarının incelendiği çalışmada katılımcılar antrenör için; “ışık, rehber öğretmen, çoban metaforları üretmiş, antrenörü yol gösteren, yönlendirici ve rehber olarak algılamaktadır (Güler, 2017). Janice (1997), sağlık ve beden eğitimi öğretmenleri rollerini nasıl tanımladığı çalışmasında katılımcıların kendilerini rehber, yönlendiren, koçluk yapan olarak algıladıklarını ifade etmiştir. Sınıf öğretmeni

adaylarının “öğretmen” kavramına yönelik metafor algılarının araştırıldığı çalışmada katılımcılar öğretmeni, deniz feneri, kutup yıldızı, pusula, teknik direktör gibi oluşturdukları metaforlarla yol gösterici ve yönlendirici olarak algılamıştır (Saban, 2004).

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri dördüncü tema ise çok yönlü temasıdır. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini üretken, bilgili, yardımcı, çalışkan, renkli bir öğretmen olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor dersi birçok farklı branşların olduğu, konu çeşitliliği açısından zengin bir derstir ve Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni de dersinde her zaman farklı karaktere bürünen, her yaştan çocuğa hitap eden, enerjisi yüksek olan bir karakterdir. Mevcut araştırmada bulunan sonuçlar ile literatürde yer alan çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Korur ve Sözen (2019), ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenine yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelediği çalışmasında katılımcıların beden eğitimi öğretmeni; bilgi kaynağı kategorisi altında; öğretmen, ağaç kökü, sağlık eğitmeni olarak algıladıklarını ifade etmiştir. Yılmaz ve Güven (2015)'in üstün zekalı öğrencilerin beden eğitimi öğretmene yönelik algılarını çizme yazma tekniği ile inceledikleri çalışmada, beden eğitimi öğretmenin birleştirici ve bütünleştirici olduğu, katılımcıların karşılaştıkları problemlerde beden eğitimi ve spor öğretmene yardımcı olmaları konusunda başvurduklarını ifade etmişlerdir. Cirit (2020), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcılar akıl küpü, bukalemun, sürpriz kutusu gibi oluşturdukları metaforlarla öğretmeni bilgi kaynağı ve değişken bir kişi olarak algılamaktadır. Öğrencilerin öğretmene yönelik metaforik algılarının incelendiği çalışmada katılımcılar baba, bukalemun, cevap anahtarı, joker, sarmal, testi gibi oluşturdukları metaforlar ile öğretmeni çok yönlü olarak değerlendirmiştir (Kart, 2016).

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri beşinci tema ise öğrenci dostu temasıdır. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini arkadaş, baba, samimi davranan, cana yakın bir öğretmen olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni diğer branş öğretmenlerine nazaran her zaman ilgi odağı olmuştur. Öğrenciler Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin yanında kendilerini rahat hisseder, özgürce kendini ifade edebilir ve iyi

anlaşır. Öğretmen de öğrencilerinin her zaman yanında olarak onların gelişimine destek verir. Araştırmaya ilişkin bulgular ile literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Yüksel vd., (2019), öğretmen adaylarının Beden Eğitimi dersine ve öğretmene karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların öğretmene yönelik arkadaş, aile metaforları oluşturduklarını belirtmiştir. Janice (1997), sağlık ve beden eğitimi öğretmenleri rollerini nasıl tanımladığı çalışmasında katılımcıların kendilerini ebeveyn, arkadaş olarak algıladıklarını ifade etmiştir. Güler (2017)' in yaz spor okulu öğrencilerin antrenörlerine ilişkin metafor algılarının incelendiği çalışmasında katılımcılar antrenör için ürettikleri; arkadaşım, baba, kardeş, dost, cana yakın metaforları ile antrenörü toplumda iyi insanlar olarak nitelendirmiştir. Alan dışı yapılan çalışmada Yıldırım (2019), üniversite öğrencilerinin öğretim elemanlarına ilişkin metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların öğretim elemanını arkadaş, aile, abi, dürüst insan gibi oluşturdukları metaforlarla iyi insan, yakın kişi olarak algıladığını vurgulamıştır.

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri diğer tema ise eğlendiren ve rahatlatan temasıdır. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini eğlenceli, mutluluk ve enerji veren bir öğretmen olarak algılamaktadırlar. Diğer derslerde zihinsel ve bedenen yorulmuş ve sıkılmış bir öğrenciyi motive eden Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni gerçekleştirdiği eğitsel oyun ve fiziksel aktivitelerle öğrenciye enerji katar ve mutlu olmalarını sağlar. Çalışmada ilişkin bulgular ile literatürde yer alan benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Karşahinoğlu (2015), ortaokullarda beden eğitimi ve spor öğretmene ilişkin metaforik algıları incelediği çalışmasında katılımcıların beden eğitimi ve spor öğretmeni için ; “kahkaha makinesi, komedyen, komik, palyaço, şempanze metaforları oluşturduğunu belirtmiştir. Korur ve Sözen (2019), ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi öğretmene yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelendiği çalışmada katılımcılar beden eğitimi öğretmenini; eğlenceli, komedyen, yaz tatili olarak algıladıklarını vurgulamıştır. Cirit (2020), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcılar stand up gösterisi, hokkabaz, palyaço, şempanze, lunapark gibi oluşturdukları metaforlarla öğretmeni eğlenceli bir insan olarak algılamıştır. Öğrencilerin okul, okul yönetici ve öğretmene ilişkin algılarının incelendiği çalışmada katılımcılar gülen yüz, sevecen, menekşe, pamuk

kalpli, gökkuşağı gibi oluşturdukları metaforlarla öğretmeni gülen ve mutluluk verici olarak algılamıştır (Karakaya, 2019).

Ebeveynlerin en çok metafor ürettikleri diğer tema ise fiziksel güç unsuru temasıdır. Üretilen metaforların gerekçelerine bakıldığında ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini güçlü, kuvvetli ve kahraman bir öğretmen olarak algılamaktadırlar. Beden eğitimi ve spor öğretmenin toplumda genel algısı her zaman fit bir görünüme sahip, atletik, kuvvetli ve çevik bir yapıya sahip olmasıdır. Çalışmaya paralel olarak literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Yüksel vd., (2019), öğretmen adaylarının beden eğitimi dersine ve öğretmene karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların öğretmene yönelik süper kahraman gibi metaforlar oluşturduklarını vurgulamıştır. Karaşahinoğlu ve İlhan (2019)'ın ortaokul düzeyinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin beden eğitimi öğretmeni algılarını çizimler yoluyla incelediği çalışmasında katılımcıların çizimlerinde; kaslı insan, çita, aslan, tarzan figürleri görülmüş, benzer şekilde bu çalışmada da, katılımcıların oluşturdukları metaforların ait olduğu temada da paralellik göstermiştir. Cirit (2020) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenine karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların aslan, çelik, herkül, kaplan, roket, kale gibi metaforlar oluşturduğunu ifade etmiştir. Yavaş (2019), sınıf öğretmene yönelik metaforik algılarını incelediği çalışmada katılımcılar öğretmeni kurtarıcı bir kahraman, Süpermen gibi oluşturdukları metaforlar ile kahraman olarak algılamıştır.

Ebeveynlerin en az metafor ürettikleri temalardan ilki enerjik ve hareketli kişilik kazandırma aracı teması olmuştur. Ebeveynlerin ürettikleri metaforların gerekçelerine bakıldığında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini hareketli, çevresine enerji veren bir kişi olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni heyecanı ve enerjisi bitmeyen, sürekli hareket halinde olan ve neşeli bir karakter yapısına sahiptir. Çalışmaya paralel olarak literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Yılmaz, Esentürk, Demir ve İlhan (2017), üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi spor dersini ve öğretmene ilişkin metaforik algılarını araştırmasında katılımcıların; on yaşında bir çocuk gibi, palyaço, komedyen gibi metaforlar oluşturduklarını vurgulamıştır. Yüksel vd. (2019), öğretmen adaylarının Beden Eğitimi dersine ve öğretmene karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların öğretmene yönelik bal arısı, palyaço, maymuncuk gibi metaforları

oluşturduklarını ifade etmiş ve mevcut çalışmadaki bulgular ile paralellik göstermiştir. Gedikli (2014), ortaokul öğrencilerinin Türkçe öğretmenine yönelik algılarını incelediği çalışmasında katılımcıların eğlence makinesi, harika, komedyen, lunapark, palyaço gibi oluşturdukları metaforlar ile öğretmeni eğlendirici-neşe kaynağı olarak gördüklerini belirtmiştir

Ebeveynlerin en az metafor ürettikleri temalardan diğeri farklılık temasıdır. Ebeveynlerin ürettikleri metaforların gerekçelerine bakıldığında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenini farklı, sıra dışı, değişken bir kişi olarak algılamaktadırlar. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni okulda fiziksel görünüşü, düşünce yapısı, giyimi ve kuşamı ile farklı bir algıya sahiptir. Çalışmaya paralel olarak literatürde benzer sonuçların bulunduğu çalışmalar yer almaktadır. Karasahinoğlu ve İlhan (2019)'ın ortaokul düzeyinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin beden eğitimi öğretmeni algılarını çizimler yoluyla incelediği çalışmasında katılımcıların “değişken olma” teması altındaki çizimlerinde; keçi, mıknaıs, balon, uzaylı, para figürleri görüldüğünü vurgulamıştır. Cirit (2020), Beden Eğitimi ve Spor öğretmenine karşı metaforik algılarını incelediği araştırmasında katılımcıların değişken bir öğretmen kategorisindeki çizimlerinde beden eğitimi öğretmenini değişken bir ruh haline sahip olan, bazen güler yüzlü bazen de sinirli olabilen ve fiziksel anlamda davranışları farklı olan biri olarak algıladıklarını belirtmiştir. Güler (2017)' in yaz spor okulu öğrencilerin antrenörlerine ilişkin metafor algılarının incelendiği çalışmasında katılımcılar antrenör için ortamına yerine ve zamanına göre farklılık gösteren, değişken kişiliklere sahip olduklarını belirtmiştir. Büyükkaya (2019), farklı okul düzeylerindeki öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik metaforik algılarını incelediği çalışmasında katılımcıların kum, kuş, kutu, renk cümbüşü, tablo gibi farklı metaforlar oluşturarak öğretmeni değişken özelliklere sahip bir kişi olarak algıladıklarını ifade etmiştir.

Araştırmanın sonucunda ebeveynlerin Beden Eğitimi dersine yönelik farklı algılara sahip oldukları ve bu algıların Beden Eğitimi dersi tanımı ve amaçlarıyla benzerlik gösterdiği görülmektedir. Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik algılarında olumlu izlenimlere sahip olması dersin genel amaçlarının iyi uygulanmasına olanak sağlayabilir. Ebeveynler oluşturdukları metaforlar ile Beden Eğitimi ve Spor dersinin sosyal, fiziksel, zihinsel gelişimine dikkat çekmiş ve bireylerin gelişimleri üzerinde dersin önemini vurgulamıştır. Ebeveynlerin Beden

Eğitimi ve Spor dersine yönelik algılarında oldukça az olumsuz metaforlara rastlanması, ebeveynlerin çocuklarını Beden Eğitimi dersine yönlendirme, katılım ve teşvik etme açısından önemli gözükmektedir.

Araştırmanın sonucunda ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor ğretmenine yönelik algıları öğretmene karşı var olan genel algı ile benzerlik gösterdiği görülmektedir. Ebeveynlerin Beden Eğitimi ve Spor ğretmenine yönelik algılarında olumlu izlenimlere sahip olması Beden Eğitimi ve Spor ğretmeninin mesleki ve kişilik anlamında iyi bir donanıma sahip olması gerçeğidir. Ebeveynler tarafından var olan bu olumlu algı Beden Eğitimi ve Spor ğretmenlerinin bireylerin gelişiminde çok önemli bir etkiye sahip olduğu algısını ortaya çıkarmıştır. Araştırma sonuçlarında ebeveynlerin öğretmene yönelik olumlu algıya sahip olması çocuklarının da hem Beden Eğitimi ğretmenine hem de derse karşı olumlu bir bakış açısına sahip olabileceğini düşünebiliriz.

5.2. neriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda bu alanda çalışacak araştırmacılara bazı önerilerde bulunulabilir. Literatür incelendiğinde Beden Eğitimi ve Spor dersi, Beden Eğitimi ve Spor ğretmeni kavramına ilişkin metafor algılarının incelendiği çalışma sayısı az olup farklı çalışma grupları da ele alınarak çeşitli çalışmalar yapılabilir.

Gelecek araştırmalarda, Beden Eğitimi ve Spor ğretmenine yönelik oluşan olumlu algının araştırılıp ğretmen niteliği ve yeterliliğinin geliştirilmesi konusunda çalışmalar yapılabilir. Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılımı etkileyen en önemli faktörlerden biri olan ebeveyn tutumudur. Ebeveynlerin, özellikle erken çocukluk döneminde Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılımlarının önemine yönelik farkındalığın artırılması için çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, H. (2020). *Spor bilimleri fakültesinde eğitim gören öğrencilerin spora bakış açıları ve spor yapma alışkanlıklarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Akyüz, Y. (2020). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Arabacı, R. ve Çankaya, C. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin fiziksel aktivite düzeylerinin araştırılması. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XX (1), 1-15.
- Aracı, H. (2006). *Öğretmen ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aracı, H. (2004). *Öğretmenler ve öğrenciler için okullarda beden eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Arslan, M. ve Bayrakçı M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 35(171), 100-108.
- Atan, T., İmamoğlu, R. ve İmamoğlu, O. (2018). Çocukların beden eğitimi dersine katılımına ebeveynlerin tutumları. *Journal of International Social Research*, 11(60), 699-704.
- Avrupa'daki okullarda beden eğitimi ve spor. (2013). *Avrupa Komisyonu / EACEA / Eurydice, Eurydice Raporu*. Lüksemburg: AB Yayın Ofisi.
- Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin sahip oldukları okul algıları ile ideal okul algılarının metaforlar (mecazlar) yardımıyla analizi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Babacan, E. (2014). AGSL öğrencilerinin müzik kavramına ilişkin algıları: metafor analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 124-132.
- Baltacı, G. (2008). *Çocuk ve spor*. Ankara: Klasmat Matbaacılık.

- Başer, S. (2009). *Öğretmen niteliklerinin beden eğitimi dersi alan öğrencilerin bu derse karşı olan tutumlarına etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Başgöl, S. (2019). *Elit sporcuların branş seçiminde beden eğitimi öğretmenin etkisi (Artvin, Rize, Trabzon illeri örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Bozkuş, T., Türkmen, M., Kul, M., Özkan, A., Öz, Ü. ve Cengiz, C. (2013). Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri ile sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının belirlenmesi ve ilişkilendirilmesi. *Uluslararası Bilim Kültür ve Spor Dergisi*, 1(3), 49-65.
- Büyükkaya, C. (2019). *Farklı okul düzeylerindeki öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik metaforik algısı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Cirit, B. (2020). *10-14 Yaş grubu öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenine karşı metaforik algı düzeyinin araştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Creswell, J., S.B. Demir ve M. Bütün (Eds.). (2015). *Nitel araştırma yöntemleri: beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Creswell, J., S.B. Demir ve M. Bütün (Eds.). (2013). *Nitel araştırma yöntemleri: beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Çakaroğlu, D. ve Ömür, E. (2020). “Oyun” kavramına ilişkin algının metafor yoluyla belirlenmesi. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 155-164.
- Çelik, Z. ve Pultur, A. (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 115-121.
- Çetinkaya, B. (2017). Kutadgu Bilig’de kavramsal metaforlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 377-399.

- Dalkıran, O. ve Tuncel, F. (2007). Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin seçmeli ders olarak işlenmesinin öğrenciler gözüyle değerlendirilmesi. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, V(1), 37-42.
- Darıcı, Z. (2014). *Feridüddin-i Attar'ın Mantıku't-Tayr isimli eserinde metaforik üslub* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Darn, S. ve White I. (2005). Metaphorically Speaking. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED493024.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Demirci, S. (2011). Eğitim ve verimlilik. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, (141), 14-21.
- Demirhan, G., Coşkun, H. ve Altay, F. (2002). Beden eğitimi öğretmenlerinin niteliklerine ilişkin görüşler. *Eğitim ve Bilim*, 27(123), 35-41.
- Demirhan, G. ve Güven, B. (2006). Beden eğitimi öğretmenlerinin sınıf yönetiminin öğretmen davranışı boyutuna ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 17(4), 158-172.
- Doğan, Y. (2017). Ortaokul öğrencilerinin çevre kavramına ilişkin sezgisel algıları: Bir metafor analizi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 721-740.
- Doğrul, H. (2019). *Okul öncesi eğitime yönelik ebeveynlerin görüş, beklenti ve metaforik algılarının incelenmesi Mersin ili örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Edginton, C., Chin, M. ve Demirhan, G. (2010). Beden eğitimi ve sağlık: Yeni bir küresel görüş birliği. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe*, 21(3), 122-128.
- Egüz, Ş. ve Öntaş, T. (2018). Ortaokul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 79-91.

- Ekici, G. (2016). Biyoloji öğretmeni adaylarının mikroskop kavramına ilişkin algılarının belirlenmesi: bir metafor analizi çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 615-636.
- Elçi, G. ve Ballı, Ö. (2014). Ebeveynlerin çocuklarının serbest zaman aktiviteleri ve spora katılımlarıyla ilgili görüş ve beklentileri. *CBÜ Bed Eğt Spor Bil Dergisi*, 6(1), 36-46.
- Elvan, G. (2019). *Beden eğitimi derslerinde yapılandırmacı öğrenme ortamı oluşturulmasının öğretmen ve öğrenci tarafından değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Erkal, M., Güven, Ö. ve Ayan, D. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Der Yayınları.
- Eroğlu, N. (2019). *İmam hatip ortaokulu öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin değerlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Ertürk, R. (2017). İlkokul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin metaforik algıları. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(3), 1-15.
- esube.iskur.gov.tr(2014). <https://esube.iskur.gov.tr/Meslek/MeslekleriTaniyalim.aspx> adresinden erişilmiştir.
- Fairclough, S. & Stratton, G. (2004). Physical education makes you fit and healthy’. physicaleducation’s contribution to young people’s physical activity levels. *Health Education Research*, 20(1), 14–23.
- Gedikli, Ö. (2014). *Ortaokul 2, 3 ve 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe öğretmenini algılayışının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Güler, B. (2017). *Yaz spor okulu sporcularının antrenörlerine ilişkin metaforları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Güler, M. (2017). *Okul takımlarında yer alan öğrencilerin müsabaka öncesi, sırası ve sonrasındaki duygu durumları ile ilgili görüşlerinin metaforik yansımaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Güllü, M., Şarvan Cengiz, Ş., Öztaşyonar, Y., ve Kaplan, B. (2016). Ortaokul öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi (Şanlıurfa ili örneği). *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 49-61. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gaunjss/issue/26868/282546> sayfasından erişilmiştir.
- Güngör, N. (2019). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeyinin öğretmen profesyoneliğine olan etkisinde bilişsel esnekliğin aracılık rolü* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güven, İ. (2015). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Hanin, Y. & Stambulova, N. (2002). *Metaphoric description of performance states*.
- Harmandar, İ. (2004). *Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Hazar, Z. ve Altun, M. (2018). Eğitsel oyunlara yönelik öğretmen görüşleri ve yeterliliklerinin incelenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13 (1), 52-72.
- Hazar, Z., Demir, G. ve Dalkıran, H. (2017). Ortaokul öğrencilerinin geleneksel oyun ve dijital oyun algılarının incelenmesi: karşılaştırmalı metafor çalışması. *Spormetre*, 15(4),179-190.

- Janice, B. (1997). Metaphors for teaching: How health and physical education teachers describe their roles. *Office of educational research and improvement (OERI) educational resources information center, (ERIC)* 1-27.
- Kalaycı, S. (2018). İlkokul öğrencilerinin “Bilim” ve “Fen Bilimleri Dersi” kavramlarına yönelik algılarının metafor yoluyla belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*. 5(9), 1-21.
- Kale, R. ve Erşen, E. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kalyoncu, R. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının “sanat eğitimi dersi” kavramına ilişkin metaforları. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Education Sciences*, 8(1), 90-102.
- Kalyoncu, R. ve Liman, S. (2013). Öğretmenlerin görsel sanatlar dersi ve görsel sanatlar öğretmeni kavramlarına ilişkin metaforları. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Education Sciences*, 8(1), 115-130.
- Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 17(2), 48-57.
- Karaçam, S. ve Aydın, F. (2014). Ortaokul öğrencilerinin teknoloji kavramına ilişkin algılarının metafor analizi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 545-572.
- Karakaya, C. (2019). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinde var olan okul, öğretmen ve okul yönetimi algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi: Giresun ili örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Giresun.
- Karavaşinoğlu, T. (2015). *Ortaokullarda beden eğitimi öğretmenine ilişkin metaforik algular* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Karashinoğlu, T. ve İlhan, E. (2019). Beden eğitimi öğretmeni algısına yönelik öğrenci çizimlerinin incelenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 24(1), 1-15.
- Karatut, A. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersi ile ilişkilendirdikleri görsel metaforların incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Kart, M. (2016). *Pedagojik formasyon öğrencileri ile eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Kaya, Ö. (2019). *Öğretmen adaylarının egzersiz bağımlılıkları ve egzersize yönelik metaforik algıları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karakaya, E. ve Salici, O. (2016). Isparta’ da öğrenim gören 11-13 yaş grubu öğrencilerin popüler spor branşları hakkındaki metaforik algılarının belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 855-869.
- Kılcan, B. (2019). *Metafor ve eğitimde metaforik çalışmalar için bir uygulama rehberi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Knowles, Z., Parnell, D., Stratton, G. & Ridgers, N. (2013). Learning from the experts: Exploring playground experience and activities using a write and draw technique. *Journal of Physical Activity and Health*, 10, 406-415.
- Koç, M., Murathan, F., Yetiş, Ü. ve Murathan, T. (2015). İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin spor kavramına ilişkin algıları. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (9), 294-303.
- Koç, U. (2020). Üniversite öğrencilerinin beden eğitimi kavramına ilişkin metaforik algıları. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 11-20.

- Koç, E. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 47-72.
- Koksal, O. ve Gorucu, A. (2015). Examining secondary school students' metaphor perceptions of the concept of physical education lesson. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 17(1), 105-113. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsed/issue/21507/230720> sayfasından erişilmiştir.
- Korur, E. ve Sözen, H. (2019). A physical education teacher is like...”: Examining turkish students’ perceptions of physical education teachers through metaphor analysis. *International Electronic Journal Of Elementary Education*, 12(2), 183-188.
- Kurtipek, S. ve Sönmezoğlu, U. (2018). Determination of the perceptions of sports managers about sport concept: a metaphor analysis study. *International Journal of Higher Education*, 7(4), 17-25.
- Kuter, F. ve Kuter, M. (2012). Beden eğitimi ve spor yoluyla değer eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 3(6), 75-94.
- Kuylievich, K. (2020). Features of using circulat training exercises to increase mobility in physical education lessons. *European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences*, 8(10), 77-83.
- Levine, P.M., 2005. Metaphors and images of classrooms, *Kappa Delta Pi Record*, 41(4), 172-175.
- Mahlios, M. ve Maxson, M. (1998). Metaphors as structures for elemantary and secondary preservice teachers’ thinking. [Metaphors as structures for elementary and secondary preservice Teachers' thinking \(infona.pl\)](https://www.infona.pl/) sayfasından erişilmiştir.
- Mamak, H. (2012). İlköğretim okullarında beden eğitimi ve spor derslerinin amaçlarına ulaşma düzeyini etkileyen faktörler. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14(1), 109-115.

- Milli Eğitim Bakanlığı (2018). *Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı (5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. <https://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018120201950145-BEDEN%20EGITIMI%20VE%20SPOR%20OGRETIM%20PROGRAM%202018.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2016). *Nitel veri analizi*. (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev.). Ankara: Pegem Akademi.
- Müftüler, M. ve Arıtan, C. (2020). Yenilenen beden eğitimi ve spor öğretimi programlarının uluslararası politikalar kapsamında analizi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 159-176.
- Namlı, A., Temel, C. ve Güllü, M. (2017). Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin ürettikleri metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(2), 479-496.
- Nikitina, L. & Furuoka, F. (2008). “A language teacher is like...”: Examining malaysian students’ perceptions of language teachers through metaphor analysis. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5(2), 192–205.
- Not Only Fair Play Projesi, (2014). *Öğrencilerin sağlıklı yaşam tarzı ve sağlığı ile ilgili düşüncelerin müfredata nasıl dahil edilebileceğinin diğer branş öğretmenlerine tanıtımı* https://notonlyfairplay.pixel-online.org/files/toolkit/Toolkit_TR_TEA01.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Öçalan, M. ve Erdoğan, M. (2009). Ortaöğretim kurumlarında beden eğitimi dersinin amaçlarının gerçekleşme düzeyi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 280-291.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen adaylarının okul, okul yönetimi ve Türk eğitim sistemine yönelik metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 20(3), 327-358.
- Özcan, G., Mirzeoğlu, A. ve Çoknaz, D. (2016). Öğrenci gözüyle beden eğitimi ve spor dersi ve öğretmeni. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 270-291.

- Özden, Y. (1999). *Eğitimde dönüşüm: eğitimde yeni değerler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Özkurt, R. ve Pepe, K. (2016). Kadın ve erkek lise öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutumlarının araştırılması. *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, 2(3), 93-101.
- Öztürk, H., Akın, A. ve Damar, D. (2016). Velilerin çocuklarını basketbol okullarına gönderme sebeplerinde etkili olan nedenlerin tespiti. *CBÜ Beden Eğitimi Spor Bil Dergisi*, 11(1), 1-12.
- Patton, M. Q. (2014). Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri. Qualitative research and evaluation methods.(Trans. Eds. M. Butun & SB Demir). Ankara: Pegem Akademi.
- Pehlivan, Z. (2009). Spora katılan çocuklara yönelik ailelerin beklentileri, çocuklarda gözlenen davranış değişimleri ve spora katılımın önündeki engeller. *Sportmetre, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VII (2) 69-76.
- Ruiz, M., Ramos, M. & Molina, G. (2017). Inquiring sport and physical activity students' perceptions using metaphors as research tools. *Federación Española de Asociaciones de Docentes de Educación Física*, 32, 119-123.
- Ruiz, M. & Hanin, L. (2004). Metaphoric description and individualized emotion profiling of performance states in top karate athletes. *Journal Of Applied Sport Psychology*, 16, 258-273.
- Sabah, S., Taşmektepligil, M., Tunç, T., Ermiş, A. ve Çavuşoğlu, G. (2020). Kaynaştırma öğrencilerinin beden eğitimi dersine yönelik görüş ve gereksinimlerinin incelenmesi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 18(1), 81-95.
- Saban, A . (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tebd/issue/26107/275061> sayfasından erişilmiştir.

- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-158.
- Sarıdede, Ş. (2018). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Sayın, A. (2017). *Velilerin görüşleri doğrultusunda öğretmen kavramı (metaforik bir çalışma)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Seyhan, O. (2019). Metaforların türleri, özellikleri ve işlevleri. B. Kılcan (Ed.), *Metafor ve eğitimde metaforik çalışmalar için bir uygulama rehberi* (s.35-48). Ankara: Pegem Akademi.
- Shepardson, D., Wee, B., Priddy, M. & Harbor, J. (2007). Students’ mental models of the environment. *Journal Of Research In Science Teaching* 44(2), 327–348.
- Sofi, G. (2015). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ile ilgili algılarının metaforik değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- Sosyal, D. ve Afacan, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin “Fen ve teknoloji dersi” ve “ Fen ve teknoloji öğretmeni” kavramlarına yönelik metafor durumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 9(19),287-306.
- Soydemir, Ş. (2011). *Okul öncesi öğretmen ve ebeveynlerinin birbirlerini ve okul öncesi çocuklarını nasıl algıladıklarının metaforlar yoluyla incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Sönmez V. *Sosyal bilgiler öğretimi ve öğretmen el kılavuzu*, 6. Baskı. İstanbul, Anı Yayıncılık, 2010: 10.

- Sunay, H., Gündüz, N. ve Tanılkan, K. (2002). Ortaöğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor dersine ilişkin amaçların gerçekleşme düzeyleri ile öncelikleri üzerine bir araştırma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, VII(3), 35-52.
- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Ada Yayınları.
- Taşgın, A., İleritürk, D. ve Köse, E. (2018). Ortaokul öğrencilerinin Türkçe dersi ve Türkçe öğretmenine ilişkin metaforları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(1), 397-410.
- Taşmektepligil, Y., Yılmaz, Ç., İmamoğlu, O., ve Kılıcıgil, E. (2006). İlköğretim okullarında beden eğitimi ders hedeflerinin gerçekleşme düzeyi. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IV(4), 139-147.
- Tek Kahveci, H. (2017). *Lise 9-10-11. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenini duygusal açıdan algılayışı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tez, İ. ve Uygun, M. (2016). Ortaokul öğrencilerinin müzik dersi ve müzik öğretmenine ilişkin algılarının metaforik analizi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 415-453.
- Tompkins, P. & Lawley J. (2002). The magic of metaphor paper presented at the sacred contrates workshop. [The Magic of Metaphor \(cleanlanguage.co.uk\) sayfasından erişilmiştir.](http://www.cleanlanguage.co.uk)
- Topkaya, İ. (2007). *Hareket beden eğitimi ve spor öğretiminde öğrenme ve öğretimin temelleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tortop, Y. (2005). *Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi dersi ve eğitsel oyun uygulamaları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (2019). *Güncel Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK

- Türkeli, A. (2019). Öğretmen adaylarının egzersiz kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(3), 1-11.
- Türkeli, A. (2019). Öğrencilerin fiziksel aktivite kavramına yönelik metaforik algılarının incelenmesi. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 119-129.
- Ulaş, M. (2017). *Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretim süreçlerinde karşılaştıkları pedagojik problemler ve bu problemlere yönelik farkındalık düzeylerinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.
- UNESCO. (2013). Word wide survey of school physical education, <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002293/229335e.pdf> Erişim Tarihi: 28. 01. 2021.
- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2007). Öğretmen görüşlerine göre; beden eğitimi derslerinde öğretmenlerin ve öğrencilerin tercih ettikleri öğretim yöntemleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* 8(2), 71-81.
- Üzüm, H. (2019). *Beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinde etkili olan faktörlerin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Vadeboncoeur, J. & Torres, M. (2003). Constructing and reconstructing teaching roles: A focus on generative metaphors and dichotomies. *Studies in the Cultural Politics of Education*, 24(1), 87-103.
- Yağmur, M. (2020). *İmam-hatip ortaokulu meslek dersleri öğretmenleri, beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile öğrencilerin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Yalçinkaya, A. (2020). *Ortaokul (6.7.ve 8.sınıf) öğrencilerinin görsel sanatlar dersine yönelik sahip oldukları metaforların çizdikleri resimler yoluyla incelenmesi*

(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

Yaldız, A. ve Özbek, O. (2018). İlköğretim okullarında beden eğitimi dersine yönelik öğrenci ve ana-baba tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(1), 75-82.

Yavaş, M. (2019). *Farklı kademelerdeki öğrencilerin “sınıf öğretmeni” kavramına yönelik metaforik algılarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Yaylacı, F. (2012). İlköğretim okullarında “ nasıl bir beden eğitimi dersi istiyorum ? ”. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(195), 194-210.

Yeniçeri, S. (2019). *Farklı branş öğretmenlerinin beden eğitimi öğretmenlerine ve beden eğitimi ve spor dersine yönelik algılarının metaforik analizi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzincan.

Yetim, A. ve Kalfa, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin sporla ilgili metaforik algıları ve spor etkinliği dersi. *SPORMETRE*, 17(1), 41-54.

Yıldırım, İ. ve Yetim, A. (1996). Ortaöğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 36-43.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yıldırım, G. (2019). *Batı dilleri ve edebiyatları anabilim dalı üniversite öğrencileri ve öğretim elemanlarının öğretim elemanlarına ilişkin metafor algıları: Iğdır Üniversitesi örneği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Yıldız, R. (2019). *İlköğretim ikinci kademe beden eğitimi ve spor dersi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spor dersi kazanımlarının gerçekleştirilmesine*

ilişkin görüşleri (İç Anadolu örneği) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Yıldızlı, H., Erdol, T., Baştuğ, M. ve Bayram, K. (2018). Türkiye’de öğretmen kavramı üzerine yapılan metafor araştırmalarına yönelik bir meta-sentez çalışması. *Türk Eğitim Derneği, Eğitim ve Bilim*, 43(193), 1-43.

Yılmaz, A. (2018). Ebeveynlerin beden eğitimi dersi ve ders dışı sportif etkinliklere yönelik tutumları. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 12(1), 48-64.

Yılmaz, A. ve Güven, Ö. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmeni kavramlarına yönelik algılarının çizme yazma tekniği ile incelenmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 55-77.

Yılmaz, A. ve Güven, Ö. (2015). Ders dışı sportif etkinliklere yönelik ebeveyn tutum ölçeği. *Journal of Physical Education & Sports Science/Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 244-258.

Yılmaz, A. ve Cihan, H. (2018) Okul yöneticisi, beden eğitimi öğretmeni ve öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin görüşleri: nitel bir çalışma. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 9-24.

Yılmaz, A., Esenturk, O. K., Demir, G. T., ve İlhan, E. L. (2017). Metaphoric perception of gifted students about physical education course and physical education teachers. *Journal of Education and Learning*, 6(2), 220-234.

Yücekaya, M. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin beden eğitimi ve spor dersine ilişkin değerlerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Yüksel, M. (2019). Ailenin spora katılımı ile çocuklarının elit spora yönelmesi arasındaki ilişki. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi (ODÜSOBİAD)*, 9(2), 319-326.

Yüksel, H., Sütçü, Ö. ve Özdemir, B. (2019). Exploring of prospective teachers’metaphoric perceptions about the concepts of “Physicale education

course” and “Physical education teacher”. *Journal of Education and Learning*, 8(2), 58-68.

Zembat, R., Tunçeli, H. ve Akşin, E. (2015). Okul öncesi öğretmen adaylarının “okul yöneticisi” kavramına ilişkin algılarına yönelik metafor çalışması. *Hacettepe Üniversitesi, Uluslararası Katılımlı III. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Kongresi “Erken Müdahale”*, 1, 446-459.

EK-1 GÖRÜŞME FORMU

Değerli katılımcılar, bu çalışma beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmenlerine yönelik algılarınızı belirlemeye yönelik bir araştırmadır ve hiçbir suretle başka bir amaç için kullanılmayacaktır. Formda yer alan kavrama ilişkin metafor/mecaz (bir ilgi ve benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz) oluşturmanız istenmektedir. Birinci bölümde bazı kişisel bilgileriniz, ikinci bölümde ise araştırma soruları yer almaktadır.

Araştırmanın amacına ulaşabilmesi, düşüncelerinizi tam ve içtenlikle yansıtmanıza bağlıdır. Lütfen size verilen formda soruları yanıtsız bırakmamaya özen gösteriniz. Soruları içtenlikle yanıtlamanızı rica eder, ilgi ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Dr. Öğr. Üyesi
Mehmet ULAŞ

Ahmet DEMİR
MAKÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

I. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

Açıklama: Bu bölümde bazı kişisel bilgilerinizin elde edilmesi amaçlanmaktadır. Bunun için aşağıda yer alan soruları inceleyiniz ve cevaplayınız.

Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

Yaşınız :

Eğitim Durumunuz: İlkokul () Ortaokul ()
Lise () Ön Lisans ()
Lisans () Yüksek Lisans ()
Doktora ()

Mesleğiniz:

Düzenli egzersiz yapıyor musunuz ?

Uğraştığınız spor branşı:

EK-2

T.C.
HÜRRIYET MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
Çiğdemsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu

ARAŞTIRMA PROJESİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Toplantı Tarihi: 20.08.2020 Perşembe
Toplantı No:2020/8
Karar No: GÖ 2020/202

Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölümü Dr.Öğr.Üyesi Mehmet ULAŞ' ın Sorumlu Araştırmacısı Olduğu "*Ebeveynlerin Beden Eğitimi Spor Dersine ve Öğretmenine Yönelik Algılarının Metaforik Analizi*" başlıklı proje önerisi araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş olup etik açıdan uygun bulunmuştur

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ahmet DEMİR

Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Süleyman Demirel Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Bilimleri

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

Bilimsel Faaliyetleri :

İş Deneyimi

Stajlar : -

Projeler : -

Çalıştığı Kurumlar : Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen

İletişim

E-Posta Adresi :

Tarih :